ALFA ATEST d.o.o.
www.alfa-atest.hr

Poljička cesta 32, 21000 Split
tel: 021 / 270-506
fax: 021 / 270-507
e-mail:aa@alfa-atest.hr

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE KULA NORINSKA

za razdoblje 2018. - 2023. god.

Veljača 2018. god.

SADRŽAJ

1 OPĆI PODACI 4
1.1 RJEŠENJE MINISTARSTVA ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE 4
1.2 TIM ZA IZRADU PLANA 6
1.3 UVOD 7
1.4 PREGLED PROPISA KOJI UREĐUJU GOSPODARENJE OTPADOM U RH 9
1.5 POJMOVNIK 10
1.6 KRATICE KORIŠTENE U PLANU GOSPODARENJA OTPADOM 16
2 ANALIZA, TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM, UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA 17
2.1 OSNOVNI PODACI O OPĆINI KULA NORINSKA 17
2.1.1 POLOŽAJ 17
2.1.2 STANOVNIŠTVO 18
2.1.3 GOSPODARSKE DJELATNOSTI 18
2.2 ANALIZA, TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE KULA NORINSKA, UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA 20
2.2.1 SAKUPLJANJE OTPADA 20
2.2.2 PRIJEVOZ OTPADA 21
2.2.3 ZBRINJAVANJE OTPADA 22
2.3 OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE KULA NORINSKA 23
2.4 OSTVARIVANJE CILJEVA GOSPODARENJA OTPADOM 28
3 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA 30
3.1 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA 30
3.2 PROGNOZE KOLIČINA OTPADA ZA RAZDOBLJE OD 2018. DO 2023. GODINE 34
3.3.ODVOJENO SAKUPLJANJE OTPADA 35
3.4.ODLAGANJE KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA 35
3.5. OSTVARIVANJE CILJEVA 36
4 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM 38
4.1 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM 38
4.1.1 RECIKLAŽNO DVORIŠTE I MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE – MOBILNA JEDINICA 38
4.1.2 ŽUPANIJSKI CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM 42
4.2 STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM 42
5 PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU 44
6 PLAN SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO - INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA 45
6.1 PLAN SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA 45
6.1.1. CILJEVI I PRIORITETI 46
6.1.2. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA 48
6.2 IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA 51
7 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA 53

7.1 OPASNI OTPAD 54
7.2 POSEBNE KATEGORIJE OTPADA 55
8 MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA 62
9 MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA 64
9.1 ZELENI OTOCI 65
9.2 RECIKLAŽNO DVORIŠTE 67
9.3 MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE 67
9.4 KRUPNI (GLOMAZNI) OTPAD 68
9.5 ODVOJENO PRIKUPLJANJE KOMUNALNOG OTPADA IZ JAVNIH I USLUŽNIH DJELATNOSTI 68
10 POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA 69
11 ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM 70
12 ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA 72
13 ZAKLJUČAK 73
14 PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE 74

1 OPĆI PODACI

1.1 RJEŠENJE MINISTARSTVA ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE
10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01 / 3717 111 fax: 01 / 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/15-08/41
URBROJ: 517-06-2-1-2-15-4
Zagreb, 27. svibnja 2015.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 40. stavka 5. i u svezi s odredbom članka 271. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine", broj 80/13 i 153/13) te članka 22. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine", broj 57/10), povodom zahtjeva tvrtke ALFA ATEST d.o.o., Poljička cesta 32, Split, zastupane po osobi ovlaštenoj za zastupanje sukladno zakonu, radi izdavanja suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, donosi

R J E Š E N J E

I. Tvrtki ALFA ATEST d.o.o., Poljička cesta 32, Split, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:

1. Izrada posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša;
2. Izrada izvješća o proračunu (inventaru) emisija stakleničkih plinova i drugih emisija onečišćujućih tvari u okoliš;
3. Izrada i/ili verifikacija posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša.

II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 12. Zakona o zaštiti okoliša.

III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.

IV. Uz ovo rješenje prileži popis zaposlenika ovlaštenika: voditelja stručnih poslova u zaštiti okoliša i stručnjaka slijedom kojih su ispunjeni propisani uvjeti glede zaposlenih stručnjaka za izdavanje suglasnosti iz točke I. ove izreke.

O b r a z l o ž e n j e

Tvrtka ALFA ATEST d.o.o., Poljička cesta 32, Split (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) podnijela je 14. travnja 2015. ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: Izrada posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša; Izrada izvješća o proračunu (inventaru) emisija stakleničkih plinova i drugih emisija onečišćujućih tvari u okoliš; Izrada i/ili verifikacija posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša.

S obzirom na stručne poslove za koje se traži izdavanje suglasnosti, Sektor za procjenu utjecaja na okoliš i industrijsko onečišćenje zatražio je dopisom od 28. travnja 2015. očitovanje od Uprave za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora o ispunjavanju propisanih uvjeta glede podnesenog zahtjeva, koja je u svom očitovanju zaprimljenom 26. svibnja 2015., navela sljedeće:

Predmetna suglasnost može se izdati za pravnu osobu ALFA ATEST d.o.o., Poljička cesta 32, Split, za poslove izrade posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša, za poslove izrade izvješća o proračunu (inventaru) emisija stakleničkih plinova i drugih emisija onečišćujućih tvari u okoliš te za poslove izrade i/ili verifikacije posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša.

Ovlaštenik je uz zahtjev za izdavanje suglasnosti priložio odgovarajuće dokaze prema zahtjevima propisanim odredbama članka 5. i 20. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: Pravilnik), koji je donesen temeljem Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07), a odgovarajuće se primjenjuje u predmetnom postupku slijedom odredbe članka 271. stavka 2. točke 21. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13 i 153/13) kojom je ostavljen na snazi u dijelu u kojem nije suprotan tom Zakonu.

Ovlaštenik je naveo činjenice i podnio dokaze na podlozi kojih se moglo utvrditi pravo stanje stvari a također i iz razloga jer su sve činjenice bitne za donošenje odluke o zahtjevu ovlaštenika poznate ovom tijelu.

U postupku je obavljen uvid u zahtjev i priloženu dokumentaciju te je utvrđeno da su ispunjeni svi propisani uvjeti i da je zahtjev za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša iz točke I. izreke ovog rješenja osnovan.

Slijedom naprijed navedenog zbog odgovarajuće primjene Pravilnika ovu suglasnost potrebno je uskladiti s odredbama propisa iz članka 40. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13 i 153/13), nakon njegova donošenja. Stoga se suglasnost izdaje s rokom važnosti kako stoji u točci II. izreke ovoga rješenja. Točka III. izreke ovoga rješenja utemeljena je na odredbi članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša. Točka IV. izreke ovoga rješenja temelji se na naprijed izloženim utvrđenom činjeničnom stanju.

Temeljem svega naprijed navedenoga valjalo je riješiti kao u izreci ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Splitu, Put Supavla 1, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14).

Privitak: Popis zaposlenika kao u točki IV. izreke rješenja.

VODITELJICA ODJELA
Zrinka Valetić

Dostaviti:
1. ALFA ATEST d.o.o., Poljička cesta 32, Split (**R s povratnicom!**)
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
3. Očevidnik, ovdje
4. Spis predmeta, ovdje

Stranica 2 od 2

1.2 TIM ZA IZRADU PLANA

NARUČITELJ:	OPĆINA KULA NORINSKA, Rujnička 1, 20341 Kula Norinska
IZVRŠITELJ:	ALFA ATEST d.o.o., Split, Poljička cesta 32
RADNI NALOG:	67004 -18
PROJEKT:	**PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE KULA NORINSKA** za razdoblje 2018. - 2023. god.
IZRADILI:	Denis Radić – Lima, dipl. ing. stroj.
	Anđela Dželalija, dipl. ing. bio. i eko. mora.
	Antonija Mijić, mag.chem.
	Irena Žderić, mag.chem.
DATUM ZAVRŠETKA IZRADE:	Veljača, 2018.

DIREKTOR: Denis Radić - Lima, dipl. ing.strojarstva

M.P.

1.3 UVOD

Neodgovarajuće gospodarenje otpadom trenutno je najveći problem zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj. Količina otpada raste, infrastruktura koja bi taj otpad trebala zbrinuti nije dostatna, a sam sustav gospodarenja otpadom ne funkcionira u potpunosti. Takav nepotpuni i neodgovarajući sustav gospodarenja otpadom prvenstveno ima negativan učinak na okoliš, sekundarno na klimatske uvjete i cjelokupan ekosustav, a u krajnjoj liniji i na ljudski život.

Danas je zbrinjavanje otpada i stupanj uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom jedan od kriterija kojim se prosuđuje ne samo civilizacijska nego i gospodarstvena razvijenost nekog područja. Da bi se uspostavio kvalitetan sustav i nadzor nad otpadom od nastanka do mjesta krajnjeg zbrinjavanja neophodno je ustrojiti odgovorna tijela kako na državnoj tako i na lokalnoj razini, donijeti odgovarajuću legislativu te izgraditi predviđene tehničko-tehnološke cjeline za prihvat, obradu i trajno zbrinjavanje neiskoristivih dijelova otpada. Da bi se navedeno implementiralo u praksi potrebno je na temelju zakonskih i pod zakonskih akata izraditi Plan gospodarenja otpadom (u daljnjem tekstu Plan), te provoditi u njemu sve predviđene mjere kako bi se navedeni postupci što bolje i efikasnije primijenili uvažavajući specifičnosti područja primjene, dosegnuti stupanj gospodarenja otpadom, ekonomske aspekte kao i gospodarske mogućnosti područja za koje se Plan izrađuje.

Prema ZOGO, Strategiji gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj (NN 130/05) i Planu gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. - 2022. godine (NN 3/17) gradovi i općine su obvezne donijeti svoje Planove gospodarenja otpadom.
Navedeni propisi usklađeni su sa europskim direktivama te su dobar temelj prioritetnog rješavanja problema gospodarenja otpadom na području Republike Hrvatske.

Plan gospodarenja otpadom gradova i općina donosi se za razdoblje od šest godina, a njegove izmjene i dopune po potrebi.

Plan je detaljnije usmjeren na razradu i propisivanje mjera gospodarenja komunalnim otpadom, biorazgradivim otpadom, posebnim kategorijama otpada i opasnim otpadom.

Svaki grad/općina treba odrediti svoje ciljeve te donijeti mjere za provođenje kako bi se što prije postiglo povećanje postotka reciklaže, obrade i oporabe otpada odnosno smanjenje količina otpada za konačno odlaganje. Planom je potrebno propisati poticajne mjere izbjegavanje stvaranja otpada, mjere razvrstavanja i odvajanja otpada u domaćinstvima, mjere uspostave zelenih otoka i reciklažnih dvorišta, mjere obrade otpada prije njegovog odlaganja, mjere sanacije postojećih lokacija onečišćenih otpadom i dr.

Osnovni principi gospodarenja otpadom temelje se na:
- sprječavanju nastanka otpada
- pripremi za ponovnu uporabu
- recikliranju
- drugim postupcima oporabe, npr. energetska oporaba
- zbrinjavanju otpada

Prema članku 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) (u daljnjem tekstu: ZOGO), plan gospodarenja otpadom grada, odnosno, općina sadrži osobito:

- analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva
- podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva
- podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom
- podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju
- mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno - informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada
- opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada
- mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada
- mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada
- popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana
- organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom
- rokove i nositelje izvršenja Plana

1.4 PREGLED PROPISA KOJI UREĐUJU GOSPODARENJE OTPADOM U RH

- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, (NN 130/05)
- Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.- 2022. (NN 3/17)
- Zakon o održivom gospodarenju otpadom, (NN 94/13, 73/17)
- Pravilnik o katalogu otpada, (NN 90/15)
- Uredba o graničnim prijelazima na području Republike Hrvatske preko kojih je dopušten uvoz otpada u Europsku uniju i izvoz otpada iz Europske unije, (NN 6/14)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 117/17)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada, (NN 114/15)
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži, (NN 88/15, 78/16, 116/17)
- Odluka o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže, (NN 88/15)
- Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom, (NN 97/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom, (NN 99/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama, (NN 113/16)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima, (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13)
- Odluka o izmjeni naknade u sustavu gospodarenja otpadnim uljima, (NN 95/15)
- Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima, (NN 111/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima, (NN 125/15, 90/16)
- Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima, (NN 112/15)
- Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša, (NN 87/15)
- Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave, (NN 59/06,109/12)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14)
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom, (NN 50/15)
- Pravilnik o termičkoj obradi otpada, (NN 75/16)
- Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16)
- Odluka o Nacionalnim ciljevima udjela povratne ambalaže u 2008. godini (NN 82/07)
- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi, (NN 38/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan – dioksida, (NN 117/14)
- Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada, (NN 117/14)
- Naputak o glomaznom otpadu, (NN 79/15)
- Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest, (NN 89/08)
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/14)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08)
- Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17)

1.5 POJMOVNIK

Pojedini pojmovi, uporabljeni u ovom Planu, imaju slijedeće značenje:

Ambalažni otpad je ambalaža koja je otpad u smislu ZOGO, isključujući ostatke materijala koji nastaju pri proizvodnji ambalaže.

Biološki razgradivi otpad je otpad koji se može razgraditi biološkim, aerobnim ili anaerobnim postupkom,

Biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstva, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad.

Centar za gospodarenje otpadom je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada.

Cjelovito gospodarenje otpadom izraz potječe iz SAD-a, a odnosi se na komplementarnu (dopunsku promjenu) različitih postupaka gospodarenja otpadom radi sigurnog i djelotvornog upravljanja tokom krutog komunalnog otpada, uz najmanje štetnih utjecaja na ljudsko zdravlje i okoliš. Sustav cjelovitoga gospodarenja otpadom sadrži neke ili sve od navedenih komponenti: smanjenje količine otpada na izvoru (uključivši višekratnu uporabu proizvoda), recikliranje materijala (i kompostiranje), spaljivanje otpada (uz korištenje otpadne energije) i odlaganje otpada.

Čistija proizvodnja (ČP) je kontinuirana primjena sveobuhvatne preventivne strategije zaštite okoliša na proizvodne procese, proizvode i usluge, za povećanje efikasnosti i smanjenje rizika za ljude i okoliš. U proizvodnom procesu, ČP uključuje efikasnije korištenje sirovina i energije, sprječavanje nastanka otrovnih i opasnih materijala te smanjenje svih emisija i otpada na mjestu nastanka. Strategija ČP fokusira se i na sveukupno smanjenje utjecaja tijekom cijeloga životnog ciklusa proizvoda i usluga, od dizajna do upotrebe i konačnog odlaganja (prema definiciji UNEP-a).

Gospodarenje otpadom su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, oporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provede na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik.

Građevina za gospodarenje otpadom je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost oporabe otpada.

Inertni otpad je otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim kemijskim i/ili biološkim promjenama.

Integralni koncept gospodarenja otpadom sadrži osnovna načela izbjegavanja nastanka otpada, vrednovanja otpada čiji se nastanak nije mogao izbjeći (materijalna, biološka i energetska reciklaža) te odlaganja otpada koji se ne može drugačije iskoristiti.

Izdvajanje je podjela otpada u grupe sličnih materijala kao npr. papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad. Također to je i sortiranje unutar iste grupe otpada (bijelo i tamno staklo, različite vrste plastike). Obavlja se ručno i strojno.

Kakvoća okoliša je stanje okoliša i/ili sastavnica okoliša, koje je posljedica djelovanja prirodnih pojava i/ili ljudskog djelovanja, izraženo morfološkim, fizikalnim, kemijskim, biološkim, estetskim i drugim pokazateljima.

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz ZOGO, članku 29. stavku 11.

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstva i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Mobilno reciklažno dvorište – mobilna jedinica je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Nasipavanje otpada je postupak oporabe pri kojem se odgovarajući otpad koristi za nasipavanje iskopanih površina ili u tehničke svrhe pri krajobraznom uređenju i kojim se otpad koristi kao zamjena za materijal koji nije otpad sukladno ZOGO i propisima donesenim na temelju ZOGO.

Neopasni otpad je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) br. 1357/2014.

Neusklađeno odlagalište je odlagalište koje ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 104. ZOGO i određeno je odlukom iz članka 26. stavka 6. ZOGO.

Obrada otpada su postupci oporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije oporabe ili zbrinjavanja.

Obrađivač otpada je pravna ili fizička osoba čija je uloga da pribavi propisane dozvole za obavljanje djelatnosti, obrađuje otpad koristeći najbolje dostupne tehnologije, prijavljuje vrste i količine otpada koje su reciklirali, zbrinuli (obradili ili odložili) nadležnom tijelu, gospodari pojedinim vrstama otpada na propisani način te naplaćuje zbrinjavanje prema količini otpada.

Odlagalište otpada je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući:

- interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje
- odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. Za razdoblje duže od jedne godine)
- iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada

Odvojeno sakupljanje je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada.

Okoliš je prirodno i svako drugo okruženje organizama i njihovih zajednica uključivo i čovjeka, koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, vode, tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja.

Onečišćavanje okoliša je promjena stanja okoliša uslijed nedozvoljene emisije i/ili drugog štetnog djelovanja, ili izostanka potrebnog djelovanja, ili utjecaja zahvata koji može promijeniti kakvoću okoliša.

Onečišćivač je svaka fizička i pravna osoba, koja posrednim ili neposrednim djelovanjem, ili propuštanjem djelovanja uzrokuje onečišćivanje okoliša.

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) br. 1357/2014.

Oporaba otpada je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu. U Dodatku II. ZOGO sadržan je popis postupaka oporabe koji ne isključuje druge moguće postupke oporabe, a to su:

- *R1 - Korištenje otpada uglavnom kao goriva ili drugog načina dobivanja energije,*
- *R2 – Obnavljanje/regeneracija otpadnog otapala,*
- *R3 – Recikliranje/obnavljanje organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke prerade),*
- *R4 - Recikliranje/obnavljanje metala i metalnih spojeva,*

- *R5 - Recikliranje/obnavljanje drugih anorganskih materijala,*
- *R6 - Regeneracija otpadnih kiselina i lužina,*
- *R7 - Oporaba otpadnih sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja,*
- *R8 - Oporaba otpadnih sastojaka iz katalizatora,*
- *R9 - Ponovna prerada otpadnih ulja ili drugi načini ponovne uporabe ulja,*
- *R10 – Tretiranje tla otpadom u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja,*
- *R11 - Upotreba otpada nastalog bilo kojim postupkom navedenim pod R1-R10,*
- *R12 - Razmjena otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka oporabe navedenim pod R1-R11,*
- *R13 - Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka oporabe navedenim pod R1-R-12 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka prije sakupljanja),*
- *I drugi postupci propisani posebnim propisom.*

Otpad je svaka tvar ili predmet koje posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti.

Podzemno odlagalište je duboko zalegnuta, izolirana, hidrodinamski cjelovita geološka zamka sedimenata koja je raskrivena dubokom bušotinom kroz koju se otpad odlaže utiskivanjem. Podzemno odlagališta može biti i postrojenje za trajno skladištenje otpada u dubokim geološkim slojevima, kao što su to rudnici soli ili kalija.

Ponovna uporaba je svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda, koji nisu otpad, u istu svrhu za koju su izvorno načinjeni.

Posebnom kategorijom otpada smatra se: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i polikloririrani terfenili.

Posebno sakupljene frakcije otpada je posebno prikupljene homogene frakcije otpada iz kućanstava ili sličnog otpada, a prikupljaju ga javna poduzeća, neprofitne organizacije ili privatne tvrtke iz područja organiziranog prikupljanja otpada (prema čl. 2 (b) Uredbe EU o statistici otpada br. 2150/2002).

Posjednik otpada je proizvođač otpada ili pravna ili fizička osoba koja je u posjedu otpada.

Postupci gospodarenja otpadom su: sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije oporabe i zbrinjavanja, postupci oporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska oporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada.

Praćenje stanja okoliša (monitoring) je niz aktivnosti koje uključuju uzorkovanje, ispitivanje i sustavno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava u okolišu u svrhu zaštite okoliša.

Pretovarna stanica (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove oporabe ili zbrinjavanja.

Primarni spremnik je posuda, kanta, kanistar, kontejner, bačva, kutija, vreća i drugi odgovarajući spremnik koji sprečava rasipanje, razlijevanje i/ili ispuštanje otpada u okoliš.

Problematični otpad sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom, Dodatak IV. obuhvaća slijedeće vrste otpada:

15 01 10 ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima*

15 01 11 metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom*

16 05 04 plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari*

20 01 13 otapala*

20 01 14 kiseline*

20 01 15 lužine*

20 01 17 fotografske kemikalije*

20 01 19 pesticidi*

20 01 21 fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu*

20 01 23 odbačena oprema koja sadrži klorofluorougljike*

20 01 26 ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25**

20 01 27 boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari*

20 01 29 deterdženti koji sadrže opasne tvari*

20 01 31 citotoksici i citostatici*

20 01 33 baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije*

20 01 35 odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente*

20 01 37 drvo koje sadrži opasne tvari*

Proizvodni otpad je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.

Proizvođač otpada je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom, mijenja sastav ili svojstva otpada.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Recikliranje je svaki postupak oporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje.

Registar onečišćavanja okoliša je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš.

Sakupljač otpada je pravna ili fizička osoba koja sakuplja, razvrstava ili prevozi otpad.

Sanacija je skup propisanih mjera i/ili aktivnosti kojima se uspostavlja ili nadomješta stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete, odnosno onečišćenja okoliša.

Sekundarni spremnik je spremnik, prihvatni bazen ili tankvana odgovarajućeg volumena i konstrukcije koji sprječava istjecanje tekućeg otpada iz primarnog spremnika u okoliš.

Skladište je građevina ili dio građevine u kojoj se obavlja tehnološki proces skladištenja otpada za potrebe obavljanja djelatnosti za koju se izdaje dozvola za gospodarenje otpadom, te prostor u sklopu reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta, pretovarne stanice i poslovnog prostora proizvođača i/ili posjednika otpada.

Skupljanje otpada je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu.

Skladištenje otpada je privremeni smještaj otpada u skladištu najduže do godinu dana.

Sprječavanje nastanka otpada su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju:

- količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda,
- štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili
- sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Šteta u okolišu je svaka šteta nanesena:

- zaštićenim biljnim i/ili životinjskim vrstama i njihovim staništima te krajobraznim strukturama prema posebnom propisu, a koja ima bitan nepovoljan utjecaj na postizanje ili održavanje povoljnog stanja

vrste ili stanišnog tipa i kakvoće krajobraza. Bitnost nepovoljnog utjecaja procjenjuje se u odnosu na izvorno stanje, uzimajući u obzir mjerila propisana posebnim propisima,
- vodama, a koja ima bitan negativan utjecaj na stanje voda: ekološko, kemijsko i/ili količinsko, u skladu s posebnim propisima,
- moru, a koja ima bitan negativan utjecaj na očuvanje i postizanje dobrog ekološkog stanja mora sukladno posebnim propisima,
- tlu, čije onečišćenje odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njegove ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima, zemljinoj kamenoj kori čije onečišćenje odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njene ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima.

Štetna tvar je tvar štetna za ljudsko zdravlje ili okoliš, s dokazanim akutnim i kroničnim toksičnim učincima, vrlo nadražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar koja u određenoj dozi i/ili koncentraciji ima takva svojstva.

Termička obrada otpada su postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada.

Tokovi otpada su ukupni tokovi otpada iz kućanstava, tvrtki, institucija i/ili proizvodnih postrojenja koji se reciklira, termički obrađuje i/ili zbrinjava.

Zahvat u okolišu je privremeno ili trajno djelovanje čovjeka koje bi moglo utjecati na okoliš, za koje je potrebno ishoditi odgovarajuće odobrenje za realizaciju.

Zbrinjavanje otpada je svaki postupak koji nije oporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. ZOGO sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada, a to su:

- *D 1 - Odlaganje otpada u ili na tlo (npr. odlagalište, itd.),*
- *D 2 - Obrada otpada na ili u tlu (npr. biološka razgradnja tekućina ili muljevitog otpada u tlu itd.),*
- *D 3 - Duboko utiskivanje otpada (npr utiskivanje otpada crpkama u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine itd.),*
- *D 4 - Odlaganje otpada u površinske bazene (npr. odlaganje tekućeg ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune itd.),*
- *D 5 - Odlaganje otpada na posebno pripremljeno odlagalište (odlaganje u povezane komore koje su zatvorene i izolirane jedna od druge i od okoliša itd.),*
- *D 6 - Ispuštanje otpada u kopnene vode isključujući mora/oceane,*
- *D 7 - Ispuštanje otpada u mora/oceane uključujući i ukapanje u morsko dno,*
- *D 8 - Biološka obrada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 - D 12,*
- *D 9 - Fizikalno-kemijska obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 – D 12 (npr. Isparavanje, sušenje, kalciniranje itd.),*
- *D 10 - Spaljivanje otpada na kopnu,*
- *D 11 - Spaljivanje otpada na moru (Ovaj je postupak zabranjen zakonodavstvom EU-a i međunarodnim konvencijama),*
- *D 12 - Trajno skladištenje otpada (npr. Smještaj spremnika u rudnike itd.),*
- *D 13 - Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupaku navedenim pod D 1 – D 12 (ako nijedna druga oznaka D nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije odlaganja uključujući prethodnu preradu, primjerice, između ostalog, sortiranje, drobljenje, sabijanje,*

peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje ili odvajanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D 1 – D 12),

- *D 14 - Ponovno pakiranje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D 1 – D 13*
- *D 15 - Skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja navedenim pod D 1 – D 14 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja)*
- *i drugi postupci propisani posebnim propisom.*

Zeleni (reciklažni) otoci su skupine raznovrsnih posuda u kojima se odvojeno sakupljaju reciklirajući materijali.

Nadležno upravno tijelo je tijelo županije, Grada Zagreba, odnosno velikog grada, koje, prema nadležnostima uređenim ZOGO, obavlja poslove u području zaštite okoliša.

1.6 KRATICE KORIŠTENE U PLANU GOSPODARENJA OTPADOM

APO	Agencija za posebni otpad
CGO	Centar za gospodarenje otpadom
ŽCGO	Županijski centar za gospodarenje otpadom
ČP	Čistija proizvodnja
DZS	Državni zavod za statistiku
EE	Električni i elektronički uređaji i oprema
ES	Ekvivalent stanovnika
EU	Europska Unija (European Union)
GrO	Građevini otpad
HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
IPPC	Integrirano sprječavanje i nadzor onečišćenja (Integrated prevention pollution control)
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JP	Javna površina
KO	Komunalni otpad
mini RD	Nečuvano skupljalište glomaznog, građevinskog otpada u kontejnere većeg kapaciteta
NPO	Neopasni proizvodni otpad
PET	Poli(etilen-tereftalat)
PGO	Plan gospodarenja otpadom
POOPSS	Poduzeća za otkup, obradu i promet sekundarnim sirovinama
RD	Reciklažno dvorište
RH	Republika Hrvatska
ROO	Registar onečišćavanja okoliša
skl	Privremeno skladište
SUO	Studija utjecaja na okoliš
ZOGO	Zakon o održivom gospodarenju otpadom
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

2 ANALIZA, TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM, UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA

2.1 OSNOVNI PODACI O OPĆINI KULA NORINSKA

2.1.1 POLOŽAJ

Općina Kula Norinska smještena je na sjevernoj granici Dubrovačko - neretvanske županije. Općina graniči unutar Dubrovačko - neretvanske županije s pet jedinica lokalne samouprave, a to su Grad Ploče, Grad Opuzen, Grad Metković, Općina Pojezerje i Općina Zažablje. Sjeverna granica Općine ujedno je i granica s Republikom Bosnom i Hercegovinom. U sastavu Općine, uz općinsko središte nalazi se devet naselja: Kula Norinska, Nova Sela, Borovci, Desne, Podrujnica, Matijevići, Momići, Krvavac i Krvavac II. Općina Kula Norinska, prema zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN RH br. 90/92 i 68/98) ustrojena je sa sjedištem u istoimenom mjestu, a u okviru Dubrovačko - neretvanske županije. Površina Općine Kula Norinska iznosi 61,86 km² što čini 3,41% udjela površine i dužine u odnosu na Dubrovačko - neretvansku županiju. Na slici 1. prikazan je položaj Općine Kula Norinska.

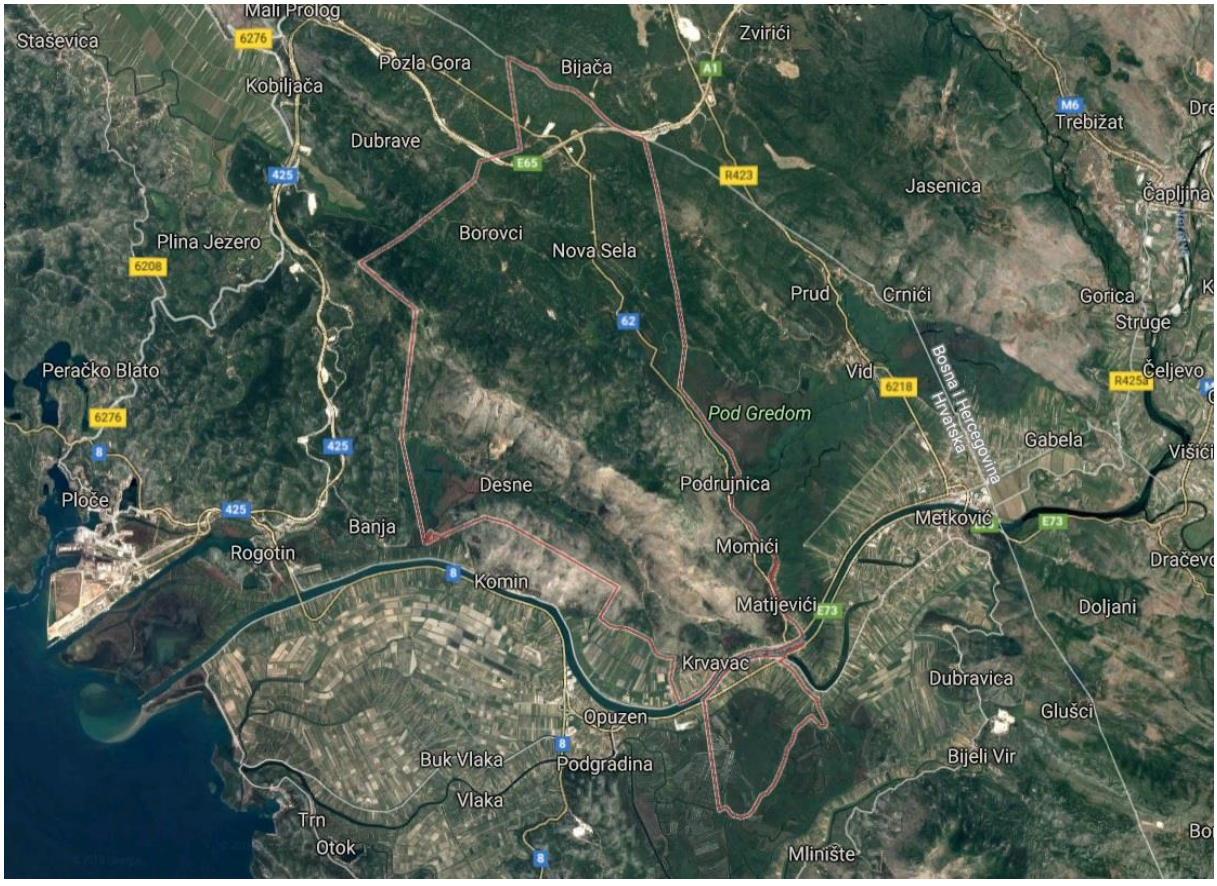

Slika 1. Položaj Općine Kula Norinska

2.1.2 STANOVNIŠTVO

Općina Kula Norinska obuhvaća 9 naselja u kojima, prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine, živi 1.748 stanovnika. Gustoća naseljenosti je 28,26 stanovnika na km^2, što je manje od hrvatskog prosjeka koji iznosi 78,1 st/km^2. U tablici 1. je prikazan popis stanovništva Općine Kula Norinska iz 2011. godine po naseljima.

Tablica 1. Popis stanovništva Općine Kula Norinska

Redni broj	Naselje	Broj stanovnika
1.	Borovci	23
2.	Desne	90
3.	Krvavac	577
4.	Krvavac II	334
5.	Kula Norinska	250
6.	Matijevići	98
7.	Momići	205
8.	Nova Sela	36
9.	Podrujnica	135

** Izvor: Popis stanovništva RH iz 2011. godine*

2.1.3 GOSPODARSKE DJELATNOSTI

U Općini Kula Norinska nema značajnijih gospodarskih subjekata. Poduzetnici predstavljaju osovinu lokalnog gospodarskog razvoja.
Kula Norinska je Općina u kojoj poljoprivreda predstavlja najznačajniju gospodarsku djelatnost. Od ukupne površine Općine Kula Norinska poljoprivredne površine zauzimaju 9,36% površine, ali zbog izuzetne kvalitete tla i povoljnih klimatskih uvjeta poljoprivreda predstavlja značajni gospodarski resurs ovog područja. Prema karakteru poljoprivredne proizvodnje, područje Općine Kula Norinska uglavnom je povrtlarsko-voćarsko-vinogradarsko područje. U poljoprivrednoj proizvodnji Općine ključno je voćarstvo (prvenstveno uzgoj citrusa-mandarina, ali i breskve, jabuka i šljive) i povrtlarstvo te se tijekom cijele godine proizvode različite kulture (rajčica, kupus, mrkva, cikla i krumpir).
Na području Općine Kula Norinska broj obrtnika se proteklih godina znatno smanjuje. U strukturi po djelatnostima prevladavaju obrti u uslugama, prijevozništvu, ugostiteljstvu i proizvodno-poljoprivredni obrti.
Turizam kao jedan od značajnijih pravaca gospodarskog razvitka, na području Općine Kula Norinska tek je u začecima svog razvoja.

U tablici 2. prikazan je popis pravnih osoba u gospodarstvu na području Općine Kula Norinska.

Tablica 2. Popis pravnih osoba u gospodarstvu

Popis pravnih osoba u gospodarstvu			
Naziv subjekta	Naselje	Djelatnost	Broj kontejnera/kanta za smeće
STOLARIJA BARBIR	Krvavac II	Stolarija	120 l
KULINA NOVA SELA d.o.o.	Nova Sela	Trgovina i prehrana	120 l
KICAN TRADE d.o.o.	Krvavac II	Trgovina	240 l
UGOST. OBRT "NERETVANSKA LAĐA"	Krvavac II	Ugostiteljstvo	120 l
IMBREX d.o.o.	Krvavac II	Trgovina	120 l
CB Pauk pogon CB BILI	Kula Norinska	Ugostiteljstvo	240 l
OSNOVA ŠKOLA KULA NORINSKA	Kula Norinska	Prosvjeta	240 l
OŠ KULA N.-PODRUČNA ŠKOLA MOMIĆI	Momići	Prosvjeta	240 l
OŠ KULA N.-PODRUČNA ŠKOLA KRVAVAC	Krvavac	Prosvjeta	240 l
STUDENAC d.o.o.	Kula Norinska	Trgovina	240 l
II & B, obrt za ugostiteljstvo,	Krvavac	Ugostiteljstvo	120 l
AUTO PLIN BRC , vl. ILKO JERKOVIĆ	Kula Norinska	Usluge, automehaničarska	120 l
STUDENAC d.o.o.	Momići	Trgovina	240 l
UGOSTITELJSKI OBRT BUĐONI , vl. LUKA NIKOLIĆ	Momići	Ugostiteljstvo	240 l
LOPOČ, obrt za ugostiteljstvo	Momići	Ugostiteljstvo	240 l
BRAVOSTROJ d.o.o.	Krvavac	Usluge, izrada alu i kovanih otvora	120 l
DELO, Nikola i Mladen Krstičević	Krvavac	Ugostiteljstvo	120 l

** Izvor: Čistoća Metković d.o.o.*

2.2 ANALIZA, TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE KULA NORINSKA, UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA

Kako bi se mogli odrediti ciljevi Plana gospodarenja otpadom, potrebno je napraviti pregled postojećeg stanja. On služi kao polazište te identificira potrebu za daljnjim razvojem sustava. Nadalje, pregled postojećeg stanja nužan je za daljnju procjenu postignuća u usporedbi s definiranim ciljevima.
Sustav organiziranog načina prikupljanja, odvoza i odlaganja otpada uspostavljen je na cjelokupnom području Općine Kula Norinska. Općina ne posjeduje vlastita sredstva za gospodarenje otpadom pa je za organizirano sakupljanje, odvoz i odlaganje otpada na odlagalište otpada Dubravica angažirana tvrtka Čistoća d.o.o. iz Metkovića.
Do kraja 2018. godine Republika Hrvatska je dužna uvesti cjeloviti sustav gospodarenja otpadom. To uključuje razvrstavanje i odvojeno prikupljanje otpada, sanaciju postojećih odlagališta i izgradnju 13 centara za gospodarenje otpadom u Hrvatskoj.
Budući Centar za gospodarenje otpadom Dubrovačko - neretvanske županije nalazit će se na području Općine Dubrovačko primorje. Na području Općine Kula Norinska nije u planu izgradnja prijenosne (transfer) stanice.

2.2.1 SAKUPLJANJE OTPADA

Sakupljanje otpada vrši komunalna tvrtka Čistoća Metković d.o.o. Radnici tvrtke Čistoća Metković d.o.o. po nalogu odlaze vozilima na lokaciju na kojoj će se sakupiti otpad. Na lokaciji prikupljanja otpada radnici vrše vizualni pregled otpada te vrše utovar otpada u vozilo. Također vrše provjeru utovarenog otpada kako ne bi došlo do ispadanja/prosipanja u samom transportu.
Prikupljanje miješanog komunalnog otpada na javnim površinama provodi se putem malih koševa te jednog kontejnera od 1.100 l u Borovcima budući da tamo nije organiziran odvoz sa kućnog praga. Pravne osobe prikupljaju miješani komunalni otpad u kante od 120 l i 240 l.
Prikupljanje miješanog komunalnog otpada na kućnom pragu je uspostavljeno i provodi se za 90 % stanovništva Općine putem kanta od 80 l, 120 l i 240 l. U planu je nabavka još oko 200 spremnika za miješani komunalni otpad na kućnom pragu.
Na području Općine stanovništvu nisu podijeljene vrećice za razvrstavanje otpada.
Na području Općine nalaze se zeleni otoci na 10 lokacija te se vrši odvojeno sakupljanje otpada. Potrebno je nadopuniti zelene otoke sa spremnicima za papir, plastiku, staklo, tekstil i metal. Sad trenutno je prvo u planu nabava 5 kontejnera od 1.110 l za papir, 5 kontejnera od 1.110 l za staklo te 5 kontejnera od 1.100 l za plastiku.
Na kućnom pragu nije uspostavljeno odvojeno sakupljanje otpada, posebice biootpada i papira, čije je prikupljanje propisano Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17). U planu je nabavka 600 posuda za odvojeno prikupljanje papira na kućnom pragu.
Na području Općine Kula Norinska ne postoje objekti za prihvat odvojeno sakupljenih pojedinih vrsta otpadnih materijala.
Ne vrši se odvojeno sakupljanje biootpada i na području Općine nisu postavljene kompostne jedinice. Obzirom da većina stanovnika stanuje u vlastitim kućama, neki imaju svoje kompostane, a cilj je

potaknuti još više ljudi da sami kompostiraju biootpad. Prema ZOGO potrebno je osigurati stanovništvu odvojeno sakupljanje biootpada postavljanjem spremnika.
Planira se nabava 300 spremnika za biootpad na kućnom pragu kao i nabava oko 300 kompostera.

Općina Kula Norinska izvršila je obvezu odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da je osigurala odvoz glomaznog otpada na zahtjev građana. Par puta godišnje glomazni otpad se sakuplja na području čitave Općine na način da tvrtka Čistoća Metković d.o.o. postavi spremnike za glomazni otpad (5 kontejnera od 7 m^3) na javnoj površini, koji tu stoje par dana tijekom kojih građani imaju mogućnost donijeti svoj glomazni otpad.

Na području Općine nije postavljeno mobilno reciklažno dvorište, ali je u planu njegovo postavljanje.

Tablica 3. Raspored i vrsta posude za miješani komunalni otpad po naseljima Općine Kula Norinska

Redni broj	Naselje	kontejner, posuda (litara)	Kontejner za miješani komunalni otpad (1.100 l)	Kanta za miješani komunalni otpad (240 l)	Kanta za miješani komunalni otpad (120 l)
		jedinična mjera			
1.	Borovci	kom.	1	0	0
2.	Desne	kom.	0	1	30
3.	Krvavac	kom.	0	19	100
4.	Krvavac II	kom.	0	6	80
5.	Kula Norinska	kom.	0	8	82
6.	Matijevići	kom.	0	2	23
7.	Momići	kom.	0	9	37
8.	Nova Sela	kom.	0	0	1
9.	Podrujnica	kom.	0	4	29
Ukupno			**1**	**49**	**382**

**Izvor: Čistoća Metković d.o.o.*

2.2.2 PRIJEVOZ OTPADA

Odvoz otpada vrši komunalna tvrtka Čistoća Metković d.o.o. Skupljanje i prijevoz otpada vrši se pomoću specijaliziranog vozila koje je opremljeno s opremom koja onemogućava rasipanje, prolijevanje, odnosno ispuštanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa.
Komunalni otpad se odvozi jednom tjedno, odnosno, svake srijede u mjesecu.
Općina Kula Norinska izvršila je obvezu odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da je osigurala odvoz glomaznog otpada na zahtjev građana. Par puta godišnje glomazni otpad se sakuplja na području čitave Općine na način da tvrtka Čistoća Metković d.o.o.

postavi spremnike za glomazni otpad na javnoj površini, koji tu stoje par dana tijekom kojih građani imaju mogućnost donijeti svoj glomazni otpad.
Odvojeno sakupljeni otpad (staklo, plastika, papir) sa zelenih otoka odvozi se na odlagalište Dubravica.

U tablici 4. prikazan je raspored odvoza otpada za Općinu Kula Norinska. U tablici 5. prikazan je vozni park i broj zaposlenika u tvrtci Čistoća Metković d.o.o.

Tablica 4. Raspored odvoza otpada za Općinu Kula Norinska

Vrsta otpada	Raspored odvoza
Miješani komunalni otpad	jednom tjedno (srijedom)
Glomazni otpad	par puta godišnje; na zahtjev građana

** Izvor: Čistoća Metković d.o.o.*

Tablica 5. Vozni park i broj zaposlenika u tvrtci Čistoća Metković d.o.o.

Naziv i adresa komunalnog poduzeća	Broj zaposlenika	Vozila
ČISTOĆA METKOVIĆ d.o.o. Mostarska 10 20350 Metković	41 (10 zaposlenika na skupljanju otpada koji se rotiraju)	- Smećar IVECO 180-190EL 16 m^3 - Smećar IVECO ML180 12 m^3 - Smećar IVECO ML160 12 m^3 - Smećar IVECO 65c15 5 m^3 - Sandučar IVECO 2 m^3 - Podizač kontejnera MAN MO5 5-7 m^3

** Izvor: Čistoća Metković d.o.o.*

2.2.3 ZBRINJAVANJE OTPADA

Nakon sakupljanja miješanog komunalnog otpada i glomaznog otpada sa područja Općine Kula Norinska, sakupljeni otpad odvozi se na odlagalište Dubravica u Metkoviću.
Odlagalište otpada Dubravica koristi se od 1962. godine i ima uporabnu dozvolu. Lokacija odlagališta nalazi se 3 km južno od grada Metkovića te 1 km jugoistočno od naselja Dubravica. Prostor odlagališta nalazi se na blagim padinama brda Vateljice na nadmorskoj visini od oko 53 m. Odlagalište otpada Dubravica nalazi se na krškom terenu. Lokacija predstavlja udolinu u kraškom terenu već ispunjenu

otpadom, te se nov otpad strojevima gura niz padinu odlagališta. Procjenjuje se da na odlagalištu ima mjesta još za 15.000 t otpada što odgovara kapacitetu koji je potreban, ako se uzme u obzir da je planirano vrijeme rada odlagališta još dvije godine.
Navedenim odlagalištem, površine 1,75 ha, upravlja Čistoća Metković d.o.o. Na odlagalištu otpada organizirano sakupljen otpad odlaže se svakodnevno. Nakon što se istrese na radnu površinu, otpad se razastire i sabija strojevima (kompaktor i buldožer) koji rade na odlagalištu. Otpad se prekriva slojem inertnog materijala te je na taj način onemogućeno raznošenje otpada u okoliš. Otpad koji se privremeno skladišti do predaje na oporabu skladišti se u spremnicima.
Odlagalište je ograđeno ogradom visine 2 m. Stalan nadzor odlagališta je osiguran organiziranom čuvarskom službom od 0 - 24 sata. Na odlagalištu otpada ugrađen je donji brtveni sloj u skladu s projektnom dokumentacijom i ishođenim dozvolama.
Odlagalište je sanirano 2008./2009. na temelju građevinske dozvole izdane 2007. godine pri čemu su izvršeni radovi premještanja, obrade i ugradnje starog i novog otpada, izrada prekrivnog sustava saniranog otpada i sustava skupljanja procjednih voda, izgradnja prostora za prihvat novog otpada, izgradnja sabirnog bazena za procjedne vode, portirnice, platoa za pranje vozila, ograde, uređenje zelenog pojasa oko odlagališta i uređenje okoliša. Također je izgrađeno i posebno odlagališno polje (ploha za građevinski otpad koji sadrži azbest).
Sukladno važećim prostorno – planskim dokumentima planirano je proširenje predmetnog odlagališta te nastavak odlaganja do otvaranja Županijskog centra za gospodarenje otpadom Lučino razdolje u Općini Dubrovačko primorje.

2.3 OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE KULA NORINSKA

S obzirom na navedeno na području Općine Kula Norinska zatečeno je slijedeće stanje:

- ne provode se mjere u sprječavanju nastanka otpada na mjestu nastanka
- sustav organiziranog načina prikupljanja, odvoza i odlaganja otpada uspostavljen je na cjelokupnom području Općine
- naplata sakupljanja otpada se provodi po volumenu spremnika koji se iskazuje jediničnom mjerom za volumen – litra i brojem pražnjenja spremnika
- na području Općine postoje zeleni otoci na 10 lokacija
- nisu postavljene kompostne jedinice
- otpad se odlaže na odlagalište Dubravica u Metkoviću
- nema divljih odlagališta
- nedovoljno se provodi edukacija stanovništva o održivom gospodarenju otpada
- ne provode se akcije prikupljanja otpada
- donešena Odluka o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada
- postoje kante za prikupljanje miješanog komunalnog otpada na kućnom pragu
- ne postoje kante za prikupljanje biootpada i papira na kućnom pragu
- Općina Kula Norinska izvršila je obvezu odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da je osigurala odvoz glomaznog otpada na zahtjev građana, kao i prikupljanje glomaznog otpada par puta godišnje na javnoj površini

- nema reciklažnog dvorišta
- nema reciklažnog dvorišta za građevinski otpad
- na području Općine Kula Norinska ne predviđa se izgradnja transfer stanice
- nije uspostavljen sustav evidentiranja lokacija odbačenog otpada
- nije uspostavljen sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu
- provodi se redovni godišnji nadzor područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada

Zbrinjavanje komunalnog otpada, a i otpada posebnih kategorija, nedovoljno je riješeno te je potrebno uspostaviti organizirani sustav **PREVENCIJE – IZBJEGAVANJA - ADEKVATNE OBRADE I ZBRINJAVANJA.**

Tijekom postupanja s otpadom, treba primijeniti odgovarajuću hijerarhiju. U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom, i to kako slijedi:

- sprječavanje nastanka otpada,
- priprema za ponovnu uporabu,
- recikliranje,
- drugi postupci oporabe npr. energetska oporaba
- zbrinjavanje otpada.

Slika 2. Red prvenstva gospodarenja otpadom

Takav sustav daje naglasak na ponovno korištenje, popravak, obnavljanje i recikliranje postojećih materijala i proizvoda. Ono što se smatralo „otpadom“ može se pretvoriti u resurs te se u tom smislu predlaže cjelokupni sustav gospodarenja komunalnim otpadom prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje od 2017. – 2022. godine, (slika 3). Kako bi se navedeno postiglo Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje od 2017. – 2022. godine predložene su kao najvažnije mjere sprječavanja nastanka otpada uspostava Centara za ponovnu uporabu i osiguranje potrebne opreme za kućno kompostiranje. Nadalje, za sustav gospodarenja komunalnim otpadom predviđen je sustav odvojenog sakupljanja komunalnog otpada i to kroz osiguranje potrebne infrastrukture za odvajanje komunalnog otpada. Za odvojeno prikupljeni biootpad predviđa se odvoz na materijalnu oporabu u postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada u cilju proizvodnje komposta ili digestata i bioplina. Za odvojeno prikupljeni papir, karton, metal, staklo i plastiku predviđa se odvoz na postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnice) radi povećanja vrijednosti, odnosno, kvalitete odvojeno

prikupljenog otpada i pripreme otpada za recikliranje. Odvojeno prikupljeni otpad bi se nakon sortiranja odvozio ovlaštenim tvrtkama za recikliranje, odnosno, obradu. Miješani komunalni otpad bi se prikupljao u okviru javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada koju pružaju davatelji te usluge, a prikupljeni otpad bi se dopremao do CGO-a izravno ili putem pretovarnih stanica.

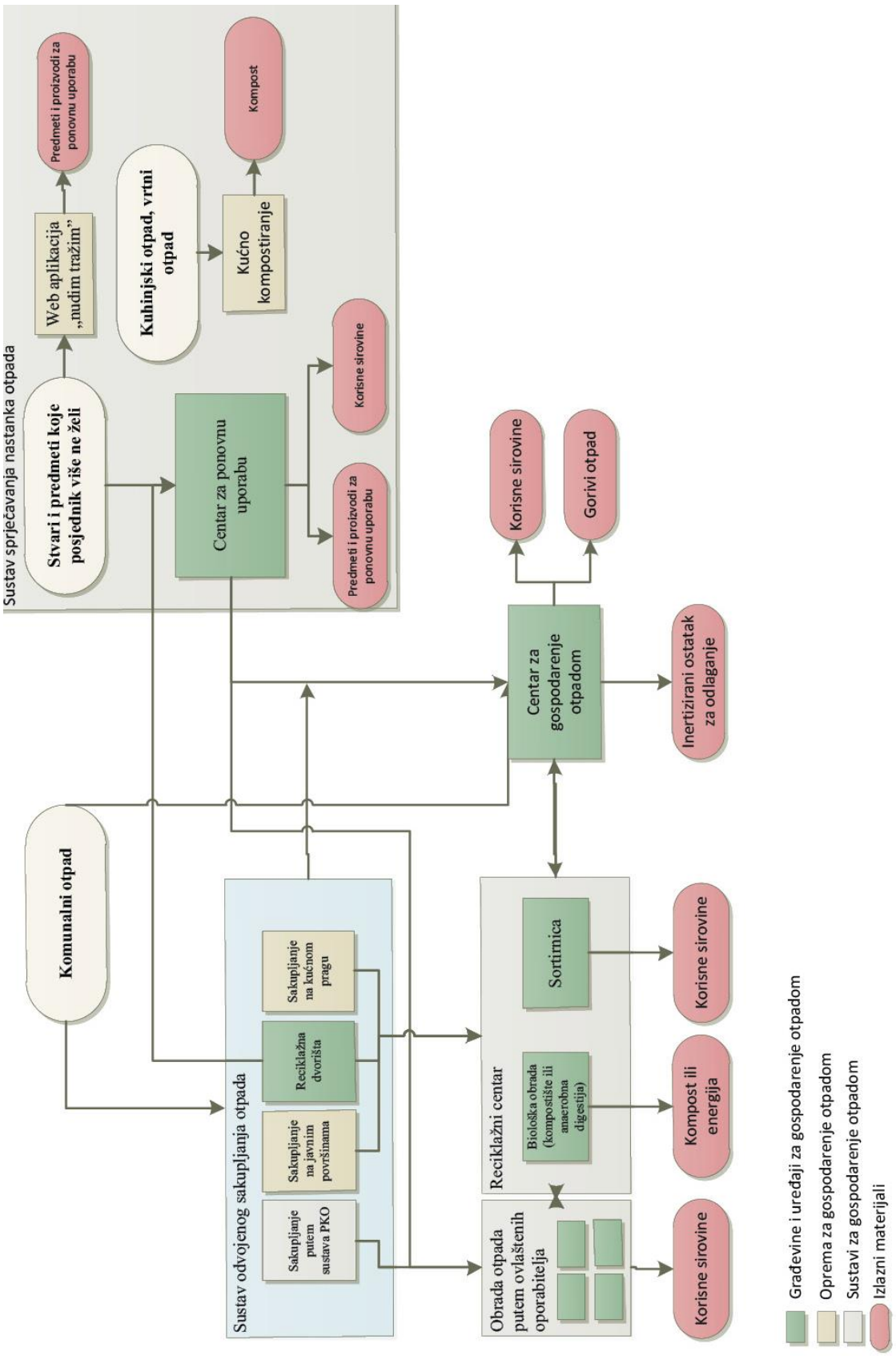

Slika 3. Shema sustava gospodarenja komunalnim otpadom

2.4 OSTVARIVANJE CILJEVA GOSPODARENJA OTPADOM

Općina Kula Norinska sukladno članku 23., stavku 4. ZOGO i putem dokumenata prostornog uređenja izvršit će svoju zakonsku obvezu provedbe slijedećih stavki na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom propisujući **sljedeće mjere za postizanje zadanih ciljeva:**

- Sprječavanje nastajanja otpada na izvoru:
  - Edukacija stanovništva
  - Uspostaviti Kutak za ponovnu upotrebu proizvoda (na javnoj površini „Majdan“ u naselju Matijevići)

- Uspostaviti sustav odvojenog sakupljanja otpada:
  - Osigurati reciklažno dvorište
  - Osigurati reciklažno dvorište za građevinski otpad
  - Osigurati mobilno reciklažno dvorište
  - Postaviti spremnike za odvojeno sakupljanje otpada na kućnom pragu i na javnoj površini
  - Osigurati prikupljanje glomaznog otpada od korisnika usluge na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade, jednom u kalendarskoj godini

- Povećati udjele odvojeno sakupljenih posebnih kategorija otpada iz komunalnog otpada, s naglaskom na izdvajanje biootpada:
  - Poticati stanovništvo na izdvajanje biootpada
  - Uspostaviti sustav prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada (biootpada i otpadnog papira i kartona) na kućnom pragu
  - Edukacija
  - Uspostaviti sustav sakupljanja posebnih kategorija, izdvojenih vrsta otpada iz komunalnog otpada osiguravajući spremnike u reciklažnom dvorištu i provodeći akcije prikupljanja otpada

- Razvijati svijest građana za zaštitu okoliša i održivi razvoj

  - Edukacija (stanovništvo Općine treba educirati o):
    - potrebama razvrstavanja otpada
    - pravilnom postupanju s otpadom
    - mjerama, poticajima i akcijama usmjerenim na pravilno korištenje energije i mogućnostima štednje energije

Edukacija će se provoditi kroz radionice, pisane materijale, predavanja i u suradnji s nevladinim udrugama za zaštitu okoliša. Potrebno je predvidjeti dinamiku održavanja edukacija i potrebna sredstva za predavače i pisane materijale.

- Poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada

- Sprječavanje nastajanja divljih odlagališta:
  - Naplaćivati kaznu za odlaganje otpada na za to nepredviđenim mjestima
  - Uspostaviti telefon na koji se mogu dojaviti nepravilnosti ili prijaviti počinitelje koji nezakonito postupaju s otpadom

– Provedba akcija prikupljanja otpada

3 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA

3.1 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA

Tijekom 2017. godine na odlagalištu Dubravica Općina Kula Norinska odložila je 624 m^3 mješovitog komunalnog otpada. U tablici 6. prikazana je prikupljena količina miješanog komunalnog otpada po mjesecima za 2017. godinu. Odvozom otpada obuhvaćena su sva naselja u Općini.

Tablica 6. Prikupljena količina miješanog komunalnog otpada po mjesecima za 2017. godinu

Mjesec	Volumen prikupljenog otpada (m^3)
Siječanj	48
Veljača	48
Ožujak	60
Travanj	156
Svibanj	
Lipanj	
Srpanj	48
Kolovoz	60
Rujan	48
Listopad	48
Studeni	60
Prosinac	48
Ukupno	**624**

**Izvor: Čistoća Metković d.o.o.*

Danas u komunalnom otpadu Općine Kula Norinska velik udio čini miješani komunalni otpad koji se trajno zbrinjava na odlagalištu Dubravica, postupkom D1. Na ovaj način se nepovratno gubi dio vrijednih sirovina, a odloženi biorazgradivi otpad se tijekom vremena razgrađuje te kao odlagališni plin, koji sadrži oko 50 % metana, ima izravan učinak na kvalitetu zraka. Sa druge strane, procjeđivanjem oborinskih voda kroz tijelo odlagališta, iste se onečišćuju produktima razgradnje otpada. U tom smislu, uređenje sustava gospodarenja otpadom predstavlja izazov u ostvarivanju održivosti i priuštivosti sustava, te osiguranje zadovoljstva korisnika standardom i cijenom usluge.

Tijekom turističke sezone povećava se broj turista te time i količine nastalog otpada te će se stoga na području Općine Kula Norinska proizvesti i skupiti više komunalnog otpada nego u periodu van sezone.

Obzirom da se ne provodi ispitivanje sastava otpada iz Općine Kula Norinska, u slijedećoj tablici i dijagramu prikazan je procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada u RH u 2015. godini, prema Planu gospodarenja otpadom RH.

Tablica 7. Sastav miješanog komunalnog otpada u RH

Komponenta otpada	Udio (%)
Metal	2,1
Drvo	1,0
Tekstil/odjeća	3,7
Papir i karton	23,2
Staklo	3,7
Plastika	22,9
Guma	0,2
Koža/kosti	0,5
Kuhinjski otpad	30,9
Vrtni otpad	5,7
Ostali otpad (zemlja, prašina, pijesak, nedefinirano)	6,3
Ukupno	100

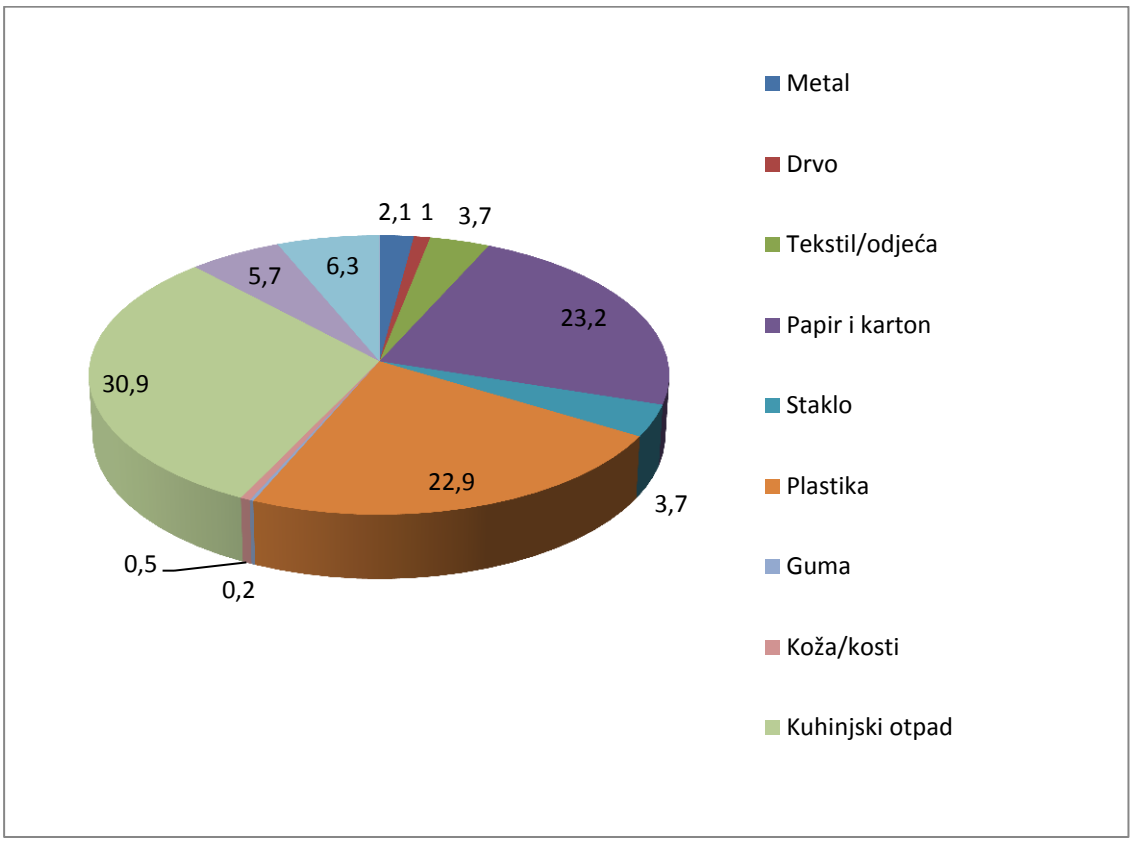

Slika 4. Grafički prikaz sastava miješanog komunalnog otpada u RH

Osnovna fizikalna svojstva komunalnog otpada

Tablica 8. Gustoća pojedinih komponenti otpada

Gustoća pojedinih komponetni otpada	Gustoća (kg/m³)	Tipična gustoća (kg/m³)
Ostaci hrane	120 - 480	290
Papir	30 - 130	85
Karton	30 - 80	50
Plastika	30 - 130	65
Tekstil	30 - 100	65
Guma	90 - 200	130
Koža	90 - 260	160
Zeleni otpad	60 - 225	105
Drvo	120 - 320	240
Organski otpad	90 - 360	240
Staklo	160 - 480	195

Limenke	45 - 160	90
Ne-željezni metali	60 - 240	160
Željezni metali	120 - 1200	320
Pepeo, cigla i sl.	320 - 960	480

Tablica 9. Morfološki oblik pojedinih komponenti otpada

Morfološki oblik pojedinih komponenti otpada	Područje veličine (mm)	Tipična veličina (mm)
Hrana	0 - 200	100
Papir	100 - 500	350
Karton	100 - 500	350
Plastika	0 - 400	200
Staklo	0 - 200	100
Metali	0 - 200	100
Tekstil	0 - 300	150
Prašina	0 - 100	25

Tablica 10. Sadržaj vlage po pojedinim komponentama otpada

Sadržaj vlage po pojedinim komponentama otpada	Sadržaj vlage (%)	Tipični sadržaj vlage (%)
Ostaci hrane	50 - 80	70
Papir	4 - 10	6
Karton	4 - 8	5
Plastika	1 - 4	2
Tekstil	6 - 15	10
Guma	1 - 4	2
Koža	8 - 12	10
Zeleni otpad	30 - 80	60
Drvo	15 - 40	20
Organski otpad	10 - 60	25

Staklo	1 - 4	2
Limenke	2 - 4	3
Ne-željezni metali	2 - 4	2
Željezni metali	2 - 6	3
Građevni otpad	6 - 12	8

3.2 PROGNOZE KOLIČINA OTPADA ZA RAZDOBLJE OD 2018. DO 2023. GODINE

Kao bazu za proračun koristi se procijenjena količina otpada za 2017. god. koja je iznosila 624 m^3.

Procijenjena količina komunalnog i proizvodnog neopasnog otpada radi se na temelju sljedećih podataka i pretpostavki:

- organiziranim prijevozom obuhvaćeno je stanovništvo na području Općine Kula Norinska što čini **1.748** stanovnika.
- obuhvaćenost stanovnika prikupljanjem otpada je 100 %
- broj stanovnika se neće bitno mijenjati
- količina otpada se povećava za 2% godišnje (temeljem Strategije gospodarenja otpadom RH NN 130/05) utemeljene na povećanju standarda

Tablica 11. Procjena količina otpada koja će od 2018. do 2023. godine nastajati na području Općine Kula Norinska

Godina	Količina nastalog komunalnog otpada u pojedinoj godini (t)	Kumulativna količina ukupnog otpada (t)
2017.	624	624
2018.	636	1.260
2019.	649	1.909
2020.	662	2.571
2021.	675	1.337
2022.	689	1.364
2023.	703	1.392

Navedene količine predstavljaju potencijal otpada na navedenom području, tj. osnovnu struju otpada bez njenog razdvajanja na određene podsustave gospodarenja otpadom, kao npr. primarne reciklaže.

3.3.ODVOJENO SAKUPLJANJE OTPADA

Izdvajanje korisnih komponenti iz toka miješanog komunalnog otpada (papir, staklo, metal, pet ambalaža, organski otpad, plastika i sl.) i njihova priprema za ponovno korištenje u proizvodnom procesu naziva se reciklaža.
Primarno odvajanje navedenih sastavnih dijelova komunalnog otpada trebalo bi započeti već u domaćinstvima, odnosno, na mjestu samog nastanka otpada.

Na području Općine nalaze se zeleni otoci na 10 lokacija te se vrši odvojeno sakupljanje otpada. Potrebno je nadopuniti zelene otoke sa spremnicima za papir, plastiku, staklo, tekstil i metal. Sad trenutno je prvo u planu nabava 5 kontejnera od 1.110 l za papir, 5 kontejnera od 1.110 l za staklo te 5 kontejnera od 1.100 l za plastiku.
Ne vrši se odvojeno sakupljanje biootpada i na području Općine nisu postavljene kompostne jedinice.
Na kućnom pragu nije uspostavljeno odvojeno sakupljanje otpada, posebice biootpada i papira, čije je prikupljanje propisano Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17).
Planira se nabava 300 spremnika za biootpad na kućnom pragu kao i nabava 300 kompostera. Ujedno se planira nabava 600 spremnika za odvojeno prikupljanje papira na kućnom pragu.
Na području Općine Kula Norinska ne postoje objekti za prihvat odvojeno sakupljenih pojedinih vrsta otpadnih materijala.
Općina Kula Norinska izvršila je obvezu odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da je osigurala odvoz glomaznog otpada na zahtjev građana. Par puta godišnje glomazni otpad se sakuplja na području čitave Općine na način da tvrtka Čistoća Metković d.o.o. postavi spremnike za glomazni otpad (5 kontejnera od 7 m^3) na javnoj površini, koji tu stoje par dana tijekom kojih građani imaju mogućnost donijeti svoj glomazni otpad.

Izgradnjom reciklažnog dvorišta, osiguranjem Kutka za ponovnu uporabu proizvoda, izgradnjom reciklažnog dvorišta za građevinski otpad, postavljanjem mobilnog reciklažnog dvorišta, nadopunom postojećih zelenih otoka, organiziranjem odvojenog prikupljanja biootpada te otpadnog papira i kartona na kućnom pragu, podjelom kompostera te prikupljanjem glomaznog otpada od korisnika usluge na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade (jednom u kalendarskoj godini) uspostavit će se sustav odvojenog sakupljanja otpada te na taj način iz ukupne mase komunalnog otpada izdvojiti posebne vrste otpada tj. oni iskoristivi materijali koji se dalje mogu plasirati kao vrijedne sirovine za stvaranje novih proizvoda ili proizvodnju energije.

3.4.ODLAGANJE KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA

Sakupljanje otpada vrši komunalna tvrtka Čistoća Metković d.o.o. i odlaže ga na službeno odlagalište Dubravica u Metkoviću.
Prikupljanje miješanog komunalnog otpada na javnim površinama provodi se putem malih koševa te jednog kontejnera od 1.100 l u Borovcima budući da tamo nije organiziran odvoz sa kućnog praga. Pravne osobe prikupljaju miješani komunalni otpad u kante od 120 l i 240 l.

Prikupljanje miješanog komunalnog otpada na kućnom pragu je uspostavljeno i provodi se za 90 % stanovništva Općine putem kanta od 80 l, 120 l i 240 l. U planu je nabava još oko 200 spremnika za prikupljanje miješanog komunalnog otpada na kućnom pragu.

Na području Općine ne vrši se odvojeno sakupljanje biootpada i nisu postavljene kompostne jedinice. Na kućnom pragu nije uspostavljeno odvojeno sakupljanje biootpada, čije je prikupljanje propisano Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17). Obzirom da većina stanovnika stanuje u vlastitim kućama, neki imaju svoje kompostane, a cilj je potaknuti još više ljudi da sami kompostiraju biootpad. Prema ZOGO potrebno je osigurati stanovništvu odvojeno sakupljanje biootpada postavljanjem spremnika.
Planira se nabava 300 spremnika za odvojeno prikupljanje biootpada na kućnom pragu. Ujedno se planira nabava oko 300 kompostera.
Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (50/17) na području JLS potrebno je provesti organizirano prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada (biootpad te otpadni papir i karton) na kućnom pragu. Prikupljanje se može provesti dodjelom tipiziranih vrećica ili spremnika za otpad.
Prema navedenoj Uredbi broj planiranih primopredaja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mora se odrediti u skladu sa sljedećom minimalnom učestalošću:
– najmanje jednom tjedno za biootpad iz biorazgradivog komunalnog otpada
– najmanje jednom mjesečno za otpadni papir i karton iz biorazgradivog komunalnog otpada
– najmanje jednom u dva tjedna za miješani komunalni otpad.
Za usitnjavanje otpada nastalog iz vinograda, maslinika i voćnjaka, kao i s javnih površina, predlaže se, u dogovoru sa susjednim gradovima i općinama, nabaviti drobilicu za drvenu masu.

3.5. OSTVARIVANJE CILJEVA

Obzirom na dosadašnje nepostojanje preciznih podataka o udjelima pojedine vrste otpada u ukupnom otpadu, nije moguće postaviti konkretne ciljeve, međutim provedbom ovog plana postići će se:

- uspostava sustava cjelovitog gospodarenja otpadom u Općini Kula Norinska,
- uspostava potpunog sustava odvojenog prikupljanja otpada postavljanjem spremnika za odvojeno sakupljanje otpada na javnoj površini i na kućnom pragu, podjelom kompostera, osiguranjem reciklažnog dvorišta, postavljanjem mobilnog reciklažnog dvorišta, osiguranjem Kutka za ponovnu uporabu proizvoda te izgradnjom reciklažnog dvorišta za građevinski otpad
- razvijanje svijesti stanovništva o odvojenom sakupljanju otpada,
- smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu,
- smanjenje količina otpada koji se odlaže na odlagalištu,
- smanjenje štetnih utjecaja otpada na okoliš.

Na području Općine Kula Norinska uspostava sustava odvojeno prikupljenog otpada je tek u početnoj fazi organizacije, te nije dovoljno razvijena svijest stanovništva o važnosti odvojenog sakupljanja otpada, tako da je potrebno uložiti dodatni napor da bi se u narednim godinama ostvario udio odvojeno prikupljenog otpada sukladno Strategiji gospodarenja otpadom RH.
Obzirom da se radi o Općini u kojem većina stanovništva stanuje u vlastitim kućama te da postoje jako dobri uvjeti za kompostiranje u vlastitim vrtovima, poseban naglasak potrebno je staviti na smanjenje

količina biootpada u komunalnom otpadu. Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja otpada planira se još intenzivnije i sveobuhvatnije raditi na edukaciji stanovništva, komunikaciji s javnošću te na učinkovitoj provedbi zakonske regulative.

Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine potiče smanjenje količina otpada koji će biti obrađen u Centrima za gospodarenje otpadom. Tu je dan prioritet financiranju infrastrukture za odvojeno prikupljanje otpada u odnosu na mehaničko – biološku obradu otpada, što je u potpunosti u skladu sa hijerarhijom gospodarenja otpadom.
Učinkovitost korištenja resursa, odnosno, održivog razvoja gospodarstva i društva mjera je politike zaštite okoliša koja predstavlja izazov, kako na europskoj, tako i na razini RH. Prema podacima Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, unatoč aktivnostima provedenim u ovom području (naknade vezane uz korištenje prirodnih resursa i onečišćenje okoliša, potrebe praćenja stanja i trendova u raznim gospodarskim sektorima, razvoj zelenog gospodarstva i dr.) razdvajanje veze između korištenja resursa i gospodarskog rasta još uvijek nije u potpunosti postignuto kao što nije postignuto niti razdvajanje poveznice između proizvodnje otpada i gospodarskog rasta određen Strategijom održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09).
Sukladno članku 178., stavku 1. ZOGO, postojeća neusklađena odlagališta za komunalni otpad zatvaraju se u roku do 12 mjeseci od dana puštanja u rad Centra za gospodarenje otpadom na kojem se zbrinjava komunalni otpad iz jedinice područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalazi odlagalište.

4 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

4.1 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Na području Općine Kula Norinska sav otpad se prikuplja putem kontejnera i kanti te se odvozi na odlagalište Dubravica u Metkoviću. Na području Općine Kula Norinska ne predviđa se izgradnja pretovarne stanice.

Prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, osnovni kriteriji koji se odnose na odabir i definiranje lokacija građevina za gospodarenje otpadom moraju uzimati u obzir osnovne činjenice koje su značajne za planiranje navedenih građevina u okviru više – kriterijske analize: kategorija građevina, pedologija, geomorfologija, hidrološke i hidrogeološke značajke lokacije, zaštita voda, zaštita šuma, udaljenost od naseljenih područja, odnos prema građevinskim područjima naselja, prometna povezanost (cestovna, željeznička), razvijenost infrastrukture uzimajući u obzir mogućnosti plasiranja proizvoda koji nastaju kao rezultat gospodarenja otpadom. Određivanje lokacija građevina za gospodarenje otpadom zasniva se na uvažavanju načela zaštite okoliša i gospodarenja otpadom definiranih pozitivnim propisima iz navedenog područja, znanstvenih spoznaja, najbolje svjetske prakse i pravila struke te financijsko – ekonomskog aspekta. Projekti u gospodarenju otpadom (građevine, postrojenja i sl.) koji se planiraju financirati iz Operativnog programa konkurentnost i kohezija (OPKK) 2014 - 2020. moraju imati izrađenu Studiju izvedivosti. Ostali projekti u gospodarenju otpadom (građevine, postrojenja i ostalo) koji nisu planirani za financiranje sredstvima iz OPKK također moraju imati izrađenu Studiju izvedivosti. To je dokument u kojem se analizira postojeći i određuje (modelira) budući sustav gospodarenja otpadom na određenom području uzimajući u obzir tehničku izvedivost te financijsku, ekonomsku i ekološku održivost sustava u cjelini, kao i njegovih pojedinih sastavnica.

4.1.1 RECIKLAŽNO DVORIŠTE I MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE – MOBILNA JEDINICA

<u>RECIKLAŽNO DVORIŠTE</u>

Sukladno članku 35., stavcima 1. i 2., točkama 1. i 2. ZOGO, jedinica lokalne samouprave:
- koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu ZOGO smatra reciklažnim dvorištem.
- koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području.

Na području Općine Kula Norinska planirana lokacija za reciklažno dvorište je u Novim Selima. Nije izrađena projektna dokumentacija za reciklažno dvorište.

Reciklažno dvorište u svom radu mora udovoljiti sljedećim uvjetima:

- mora biti opremljeno odgovarajućom vagom,
- mora biti opremljeno video nadzorom ukoliko se u reciklažnom dvorištu obavlja trgovanje otpadom,
- da je onemogućeno istjecanje oborinske vode koja je došla u doticaj s otpadom na tlo, u vode, podzemne vode i more
- da je onemogućeno raznošenje otpada u okoliš, odnosno, da je onemogućeno njegovo razlijevanje i ispuštanje u okoliš
- da građevina ima podnu površinu otpornu na djelovanje otpada
- da je neovlaštenim osobama onemogućen pristup otpadu
- da je lokacija gospodarenja otpadom opremljena uređajima, opremom i sredstvima za dojavu i gašenje požara
- da su na vidljivom i pristupačnom mjestu obavljanja tehnološkog procesa postavljene upute za rad
- da je mjesto obavljanja tehnološkog procesa opremljeno rasvjetom
- da je lokacija gospodarenja otpadom označena sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom (NN 117/17)
- da je do lokacije gospodarenja otpadom omogućen nesmetan pristup vozilu
- da je lokacija gospodarenja otpadom opremljena s opremom i sredstvima za čišćenje rasutog i razlivenog otpada ovisno o kemijskim i fizikalnim svojstvima otpada.

Ako obavljanje postupka gospodarenja otpadom uključuje gospodarenje opasnim otpadom potrebno je udovoljiti i slijedećim uvjetima:

- da je građevina natkrivena
- da je onemogućen dotok oborinskih voda na otpad.

<u>Tehnološki proces skladištenja otpada:</u>

- tehnološki proces skladištenja otpada mora se obavljati na način da se otpad skladišti odvojeno po svojstvu, vrsti i agregatnom stanju,
- skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja opasnog otpada mora biti pod neprekidnim nadzorom,
- skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja otpada mora biti opremljeno primarnim spremnicima za skladištenje otpada koji moraju biti:
  - izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada,
  - izrađeni na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka te po potrebi osigurati nepropusno zatvaranje,
  - označeni čitljivom oznakom koja sadrži podatke o nazivu posjednika otpada, ključni broj i naziv otpada, datum početka skladištenja otpada, naziv proizvođača otpada, te u slučaju opasnog otpada, oznaku odgovarajućeg opasnog svojstva otpada.
- podna površina skladišta mora biti lako periva i otporna na djelovanje otpada koji se skladišti.

skladište mora biti opremljeno prirodnom ventilacijom,

- tehnološki proces skladištenja tekućeg otpada i otpada koji sadrži tekućine mora se obavljati na način da se u slučaju izlijevanja ili rasipanja tekućeg otpada spriječi da otpad dospije u okoliš ili sustav javne odvodnje otpadnih voda,
- skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja tekućeg otpada i otpada koji sadrži tekućine mora biti opremljeno sekundarnim spremnikom kapaciteta od najmanje 110 posto kapaciteta najvećeg primarnog spremnika koji se nalazi na slijevnoj površini tog sekundarnog spremnika, odnosno 25 posto kapaciteta svih primarnih spremnika na istoj slijevnoj površini, a odvodi tekućine sa slijevne površine skladišta, ukoliko postoje, moraju biti povezani s nepropusnim kolektorom do spremnika za obradu otpadne vode. Sekundarni spremnik i slijevna površina ne smije imati oštećenja uslijed kojih može doći do ispuštanja otpada u okoliš,
- u slučaju kada tehnološki proces uključuje skladištenje elementarne žive primjenjuju se uvjeti propisani posebnim propisom koji uređuje odlaganje otpada,
- otpad nepodudarnih kemijskih svojstava odnosno vrste otpada koje međusobnim kontaktom ili kontaktom s tvarima prisutnim na lokaciji mogu uzrokovati neželjenu interakciju i time mogu dovesti u opasnost ljudsko zdravlje odnosno uzrokovati štetni utjecaj na okoliš moraju se skladištiti odvojeno jedan od drugog u zasebnim primarnim spremnicima, a tekući opasni otpad i na razdvojenim slijevnim površinama i zasebnim sekundarnim spremnicima,
- tehnološki proces skladištenja otpada koji ima svojstvo H1, H2, H3-A, H3-B i/ili H12 mora se obavljati u zatvorenom skladištu i odvojeno od drugog otpada,
- skladište otpada u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja plinovitog otpada mora biti opremljeno primarnim spremnicima koji se mogu hermetički zatvoriti i koji udovoljavaju posebnim propisima kojima se uređuje oprema pod tlakom.
- iznimno ako tehnološki proces skladištenja otpada uključuje samo skladištenje krutog otpada, skladište u kojem se obavlja takav tehnološki proces ne mora biti opremljeno primarnim spremnicima već se takav otpad može skladištiti u rasutom stanju, ako se Elaboratom iznesu i obrazlože razlozi koji opravdavaju obavljanje takvog tehnološkog procesa skladištenja bez upotrebe spremnika, odnosno ako je to propisano posebnim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.
- tehnološki proces skladištenja mora se obavljati na način da količina otpada koja se u jednom trenutku nalazi u skladištu nije veća od količine otpada određene za proces skladištenja otpada sukladno Elaboratu.

- Na glavnom ulazu u Reciklažno dvorište mora biti istaknuta oznaka koja mora sadržavati sljedeće podatke:

    - Naziv „Reciklažno dvorište“

    - Tvrtku koja upravlja reciklažnim dvorištem

    - Oznaku reciklažnog dvorišta

    - Radno vrijeme

Prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, primjerice u okviru reciklažnih dvorišta može se osigurati tzv. „Kutak ponovne uporabe“ gdje građani mogu donijeti stvari koje njima više ne trebaju, a drugi građani (slabijeg imovinskog statusa) mogu te stvari uzeti za daljnju upotrebe.

MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE – MOBILNA JEDINICA

Mobilno reciklažno dvorište – mobilna jedinica je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.
U mobilnom reciklažnom dvorištu otpad koji su građani odvojili u kućanstvu se privremeno skladišti. U njemu se ne obavlja obrada sakupljenog otpada pa aktivnosti postupanja s otpadom ne završavaju u mobilnom reciklažnom dvorištu, već podrazumijevaju češća pražnjenja i odvoz razvrstanih vrsta otpada kojeg u konačnici ovlaštene tvrtke oporabljuju. U mobilno reciklažno dvorište može se odlagati papir i karton, ambalaža od plastike, ambalaža od metala i stakla, ostala plastika, tekstil, baterije i akumulatori, lijekovi, boje, tinta, drvo koje sadrži opasne tvari, otpadna ulja (jestiva i motorna), metalna ambalaža pod tlakom, ambalaža od opasnih tvari, električni i elektronički otpad, fluorescentne i štedne žarulje, pesticidi, kiseline i lužine, fotografske kemikalije i deterdženti.
Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (50/17), jedinica lokalne samouprave koja nije na svom području osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka tri mjeseca u svakom naselju.

Mobilno reciklažno dvorište – mobilna jedinica mora udovoljiti sljedećim uvjetima:
- mora biti onemogućen dotok oborinskih voda na otpad,
- mora biti postavljeno na način da je omogućen pristup vozilu, odnosno drugom prometnom sredstvu,
- skladištenje otpada mora se obavljati na način kojim se onemogućava, odnosno sprječava rasipanje i razlijevanje otpada,
- utjecaj rada reciklažnog dvorišta na okolna zemljišta i zgrade mora biti sveden na najmanju moguću mjeru, a osobito u pogledu neugode koju može uzrokovati buka, prašina i/ili neugodni mirisi,
- primarni spremnici koji se koriste moraju biti podesni za transport pri čemu ne smije doći do rasipanja i/ili prolijevanja otpada,
- odredbama članka 18. i 19. Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 117/17)
- mora biti opremljeno vagom
- mora biti označeno vidljivom oznakom koja mora sadržavati:

  - Naziv „Mobilno reciklažno dvorište“
  - Tvrtku koja upravlja mobilnim reciklažnim dvorištem
  - Oznaku mobilnog reciklažnog dvorišta
  - Radno vrijeme

4.1.2 ŽUPANIJSKI CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Otpad će se na području Dubrovačko – neretvanske županije ubuduće prikupljati odvojeno po vrstama od proizvođača otpada (tzv. primarna selekcija otpada), i to od razine lokalnih sabirališta, uspostavljenih po naseljima ili skupinama naselja, preko nekoliko većih pretovarnih stanica do ŽCGO-a.
Izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO) za Dubrovačko – neretvansku županiju, planira se na lokaciji Lučino razdoblje na području Općine Dubrovačko primorje.
U ŽCGO će se obrađivati miješani komunalni otpad te građevni otpad od čega će se van ŽCGO odvoziti oko 70% recikliranog materijala dok će se preostalih 30% odlagati na odlagalištu inertnog otpada u sklopu ŽCGO.
ŽCGO „Lučino razdolje“ sastoji se od sljedećih građevina ili sklopa građevina:
1. Prilazna cesta
2. Ulazno-izlazna zona, u kojoj su smješteni glavna interna prometnica, upravna zgrada i reciklažno dvorište za građanstvo
3. Zona za prihvat i obradu građevnog otpada u kojoj su smješteni zgrada za osoblje, prostor za prihvat ulaznog otpada, postrojenje za obradu građevnog otpada i prostor za privremeno skladištenje obrađenog otpada
4. Radna zona, u kojoj je smješteno postrojenje za mehaničko – biološku obradu otpada (MBO postrojenje) s prostorom za obradu i iskorištavanje bioplina iz MBO postrojenja, prostor za obradu otpadnih voda, transportni centar, nadstrešnica za balirani otpad, nadstrešnica za skladištenje strukturnog otpada te prateći sadržaji radne zone – vage, praonica vozila, plato za pranje podvozja vozila, dizel postaja, trafostanice, sabirni bazeni, parkirališta i baklja za spaljivanje odlagališnog plina
5. Zona odlagališta otpada, u kojoj su smještene odlagališne plohe za odlaganje neopasnog otpada i odlagališna ploha za odlaganje inertnog otpada te odlagališna prometnica
6. Rezervirani prostor
7. Trafostanica sa susretnim postrojenjem

4.2 STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

Nelegalno zbrinjavanje otpada ili nastajanje “divljih odlagališta” znači odlaganje otpada na javne ili privatne površine bez potrebnih zakonom propisanih uvjeta i dozvola. Nedozvoljeno je odlagati otpad na ulicama, travnjacima, parkovima, stazama, vodnim putovima i drugim mjestima koja za to nisu predviđena. Najčešći uzroci nastajanja “divljih odlagališta” su:

- Nedostatna obaviještenost lokalnog stanovništva i javnosti o posljedicama ilegalnog odlaganja otpada
- Ušteda vremena i truda koje zahtjeva legalno zbrinjavanje
- Nedostupnost, odnosno, velika udaljenost legalnih odlagališta, odnosno, reciklažnih dvorišta
- Nedostupnost informacija o sustavu i mogućnostima prikupljanja i zbrinjavanja pojedinih vrsta otpada
- Nepravovremena priprema (iznošenje) otpada za sakupljanje radi neinformiranosti, spriječenosti ili selidbe

Divlja odlagališta osim što ukazuju na još nedovoljno razvijenu ekološku svijest ljudi i nedostatak infrastrukturnih objekata za gospodarenje otpadom, predstavlja i iznimno veliku opasnost za okoliš i to prvenstveno zbog potencijalnog izvora onečišćenja tla i voda. Stoga su divlja odlagališta rane u krajobrazu i mogući izvori zaraza te „krivci“ za mnogobrojne požare u ljetnim mjesecima. Rizik za ljudsko zdravlje predstavlja i opasnost od ozljeda oštrim predmetima, pojava glodavaca, kukaca te potencijalno širenje bolesti. Najvažnija komponenta nastajanja ilegalnog odlagališta otpada je kontinuirano obezvrjeđivanje okoliša koje za posljedicu ima neminovno ekonomsku deprecijaciju zemljišta i smanjen gospodarski razvoj. Ekonomske posljedice stvaranja “divljih odlagališta” uključuju smanjenu vrijednost nekretnina te porast troškova radi sanacije odlagališta.

Na području Općine Kula Norinska ne postoje divlja odlagališta otpada.
Na mrežnim stranicama Općine Kula Norinska nije objavljen obrazac za prijavu nepropisno odloženog otpada, kojeg mogu ispuniti građani u slučaju da uoče nepropisno odložen otpad.

5 PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Gradovi, odnosno općine dužni su, prema ZOGO osigurati uklanjanje i zbrinjavanje otpada kojeg je nepoznata osoba odložila izvan odlagališta otpada na njihovom području.
Općina Kula Norinska nije uspostavila sustav evidentiranja lokacija odbačenog otpada.
Općina Kula Norinska nije uspostavila sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu.
Općina Kula Norinska dužna je podatke o odbačenom otpadu mjesečno unositi u mrežnu aplikaciju sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada nakon što se ista izradi.
Na području Općine Kula Norinska ne postoje divlja odlagališta otpada i provodi se redovni godišnji nadzor područja radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada

6 PLAN SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO - INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

6.1 PLAN SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA

Ograničenost prirodnih resursa i negativni utjecaji na okoliš uzrokovani njihovom potrošnjom zahtijevaju unaprjeđenje postojećih i iznalaženje novih modela za njihovo održivo korištenje. Stoga je jedan od osnovnih ciljeva EU, kroz čitav niz financijskih instrumenata i strategija, potaknuti unaprjeđenje gospodarskog sustava u smislu učinkovitijeg korištenja resursa i energije. Desetogodišnja razvojna strategija Europa 2020. (Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast (COM(2010)2020)) kao jedan od osnovna tri prioriteta razvoja EU predlaže održivi rast, tj. promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija. Središnji aspekt ove strategije je prelazak s postojećeg, linearnog, na kružno gospodarstvo (Slika 5.), ekonomski model koji osigurava održivo gospodarenje resursima i produžavanje životnog vijeka materijala i proizvoda. Cilj ovog modela je svesti nastajanje otpada na najmanju moguću mjeru, i to ne samo otpada koji nastaje u proizvodnim procesima, već sustavno, tijekom čitavog životnog ciklusa proizvoda i njegovih komponenti. Za prelazak na kružno gospodarstvo potrebne su promjene u cijelom lancu vrijednosti, od učinkovitog upravljanja resursima, dizajna proizvoda, novih poslovnih i tržišnih modela, novih načina pretvaranja otpada u resurse do novih modela ponašanja potrošača. To podrazumijeva potpunu promjenu postojećeg gospodarskog sustava i inovacije, ne samo u tehnologiji, već i u organizaciji, društvu, metodama financiranja i politikama. Na vrhu te hijerarhije nalazi se sprječavanje nastanka otpada i predstavlja najučinkovitiji i najodrživiji način korištenja resursa. Kako je RH svoje zakonodavstvo uskladila s pravnom stečevinom EU, tako je i prihvatila navedeni red prvenstva gospodarenja otpadom kroz odredbe ZOGO.

Slika 5. Model kružnog gospodarstva

U sklopu projekta „Plan razvoja sustava za sprječavanje nastanka otpada te informiranja i razmjene dobre prakse“ Hrvatska agencija za okoliš i prirodu pokrenula je *Portal za sprječavanje nastanka otpada* i time pravovremeno ispunila jednu od pripadajućih joj obveza slijedom Akcijskog plana implementacije Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Portal je kreiran kao središnja on-line lokacija na kojoj se nalaze ključne informacije o mogućnostima, načinima, mjerama i aktivnostima iz područja sprječavanja nastanka otpada kako bi ih se učinilo dostupnima upravnim tijelima, stručnoj, znanstvenoj te široj javnosti. Uspostavom Portala HAOP aktivno pridonosi informiranju i educiranju javnosti što će za posljedicu imati uštedu resursa i stvaranje novih radnih mjesta te zaštitu okoliša, po principima kružnog gospodarstva.

6.1.1. CILJEVI I PRIORITETI

Zakonodavno - regulatornim okvirom vezanim za gospodarenje otpadom u RH nastoji se uspostaviti kvalitetniji sustav gospodarenja otpadom temeljen na sprječavanju nastanka otpada i uspostavi učinkovitog sustava odvojenog sakupljanja otpada koji se odgovarajuće oporabljuje. Sprječavanje nastanka otpada pridonosi ostvarenju sljedećih općih ciljeva gospodarenja otpadom:
– odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada
– očuvanje prirodnih resursa
– smanjenje ukupne mase otpada koja se odlaže na odlagališta
– smanjenje emisija onečišćujućih tvari u okoliš
– smanjenje opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš.

Postizanje ovih ciljeva bit će omogućeno ostvarenjem specifičnih ciljeva Plana sprječavanja nastanka otpada za razdoblje 2017. – 2022. godine. Prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, pregled ciljanih vrijednosti u 2022. godini prikazan je u tablici 12.

Tablica 12. Pregled ciljanih vrijednosti u 2022. godini

<table>
<tr><td colspan="4">Komunalni otpad u 2022. godini</td></tr>
<tr><td colspan="4">< 1.571.222 t</td></tr>
<tr><td>Miješani komunalni otpad 40 %</td><td>Izdvojene nečistoće prilikom sortiranja (miješani komunalni otpad) (35 %)</td><td colspan="2">Odvojeno prikupljeni komunalni otpad (prvenstveno papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.) 60 %</td></tr>
<tr><td>< 628.489 t</td><td>< 259.566 t</td><td colspan="2">> 942.733 t</td></tr>
<tr><td colspan="2">< 888.055 t</td><td>Suhi reciklati – papir, karton, staklo, plastika, metal i dr.</td><td>Biootpad</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ulaz u centre za gospodarenje otpadom</td><td>Ulaz u sustav odvojenog sakupljanja</td><td>Recikliranje – ulaz u biološku obradu (kompostane ili postrojenja za anaerobnu</td></tr>
</table>

					digestiju)
			741.617 t		201.116 t
Reciklati predani na reciklažu (5 %)	Odlaganje (< 25 %)	Energetska oporaba (30 %)	Reciklati predani na reciklažu	Izdvojene nečistoće prilikom sortiranja (miješani komunalni otpad) (35 %)	Kompost/digestat
44.403 t	222.014 t	266.416 t	482.051 t	259.566 t	70.419 t

** Izvor: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine*

Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići, na razini RH, do 2022. godine, prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, su prikazani u tablici 13.

Tablica 13. Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići, na razini RH, do 2022. godine, prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine

Redni broj	Cilj	
1.	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Smanjti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%
		Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)
		Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Odložiti na odlagalište manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	Odvojeno prikupiti 75% mase proizvednog građevnog otpada
		Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

		Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom
		Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom
		Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu
		Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada
3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom	
4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom	
5.	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti	
6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom	
7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom	
8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom	

6.1.2. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA

Mjere za ostvarivanje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada još uvijek nisu prisutne u postojećem sustavu gospodarenja otpadom Općine Kula Norinska. Najznačajniju prepreku smanjenju nastajanja otpada predstavlja relativno niska svijest stanovništva o otpadu kao problemu.

Općenito gledajući, ovisno o svojim mogućnostima jedinice lokalne samouprave bi trebale, sukladno Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, staviti naglasak na provođenju sljedećih mjera sprječavanja nastanka otpada:

Mjere koje mogu utjecati na okvirne uvjete koji se odnose na stvaranje otpada

1. Poticanje ponovnog korištenja materijala od rušenja

Potrebno je uspostaviti poticajne naknade za ponovno korištenje materijala od rušenja. Pritom, nužno je definirati uvjete koje materijal od rušenja mora zadovoljiti. Dodatno je moguća uspostava središnjeg registra zgradarstva radi dobivanja podataka o postojećem stanju zgrada i korištenih materijala, za što

će se kao izvor podataka velikim dijelom koristiti energetski pregledi i certifikati. Na ovaj način će se mogućnosti iskorištavanja materijala od rušenja/demontaža osmisliti kvalitetnije i na vrijeme.

2. Organizacija informativno – edukativnih kampanja na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane

Potrebno je osmisliti informacijsku kampanju sa zvučnom ključnom porukom koja bi se promovirala putem radio, TV i ostalih elektroničkih medija. Kampanja može obuhvatiti izradu postera, brošura, letaka i video-informativnog edukativnog sadržaja namijenjenog stručnoj i široj javnosti. Ovakvi materijali sadržavaju podatke o primjerice pametnoj kupnji, načinu planiranja obroka, načinu iskorištenja ostatka od hrane i sl. Potrebno je kreirati promotivne materijale na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane usmjerene i na odgojnoobrazovne ustanove (vrtići, osnovne i srednje škole), te u njima organizirati edukativno-informacijske kampanje.

3. Rad na unapređenju sustava prikupljanja i obrade podataka o otpadu od hrane

Mjere koje mogu utjecati na dizajn i fazu proizvodnje i distribucije

4. Promicanje održive gradnje

- metode smanjenja nastanka
- praktične alate i tehnike za postizanje sprječavanja nastanka građevnog otpada, kao što su npr.: ponovno korištenje i obnova, projektiranje za trajnost, prilagodljivost i mogućnost rastavljanja, razmjena materijala, korištenje manje toksičnih materijala, izdvajanje toksičnih materijala.

5. Uspostava sustava doniranja hrane

Treba pokrenuti inicijative doniranja hrane, inicijative za prikupljanje i podjelu namirnica stanovnicima slabije kupovne moći, kroz prikupljanje poljoprivrednih, agroindustrijskih i trgovačko prehrambenih proizvoda od strane donatora, koji se dalje distribuiraju socijalno ugroženim kategorijama stanovništva, posredstvom humanitarnih i socijalnih institucija koje na sličan način pomažu potrebitima.

Mjere koje mogu utjecati na fazu potrošnje i korištenja

6. Organizacija komunikacijske kampanje za građane

Najučinkovitija mjera provođenja koncepta sprječavanja nastanka otpada je osvješćivanje javnosti o dugoročnoj neodrživosti neodgovornih obrazaca ponašanja, odnosno provedba komunikacijske kampanje.

7. Poticanje sprječavanja nastanka otpadnih plastičnih vrećica

Organizacija kampanja podizanja svijesti i pružanje informacija usmjereno na širu javnost ili određenu kategoriju potrošača.

8. Promicanje kućnog kompostiranja

Cilj ove mjere je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u posebne spremnike za odlaganje biootpada, te da kroz kompostiranje u vlastitim komposterima, dobiju potpuno besplatno organsko gnojivo čime će ostvariti uštedu na kupovini umjetnog gnojiva ili zemlje za cvijeće. Potrebno je organizirati edukativne radionice čiji se program može temeljiti na edukaciji o načinu organiziranja i provođenja kvalitetnih kampanja na temu sprječavanja nastanka biootpada uključujući i edukaciju na temu važnosti kompostiranja i primjene kompostera. Dodatno, moguće je potaknuti kućno kompostiranje kroz sufinanciranje nabavke kućnih kompostera.

9. Poticanje „zelene“ i održive javne nabave

Potrebno je dodatno izgraditi kapacitete unutar tijela javne vlasti za provedbu zelene javne nabave za nabavu energetski učinkovitih i ekološko prihvatljivih proizvoda, radova i usluga, te ojačati kapacitete kod pružatelja edukacijskih programa kako bi se omogućila integracija kriterija zelene javne nabave u redovite programe osposobljavanja.

10. Poticanje razmjene i ponovne uporabe isluženih proizvoda

U okviru reciklažnih dvorišta može se osigurati tzv. »Kutak ponovne uporabe« gdje građani mogu donijeti stvari koje njima više ne trebaju, a drugi građani (slabijeg imovinskog statusa) mogu te stvari uzeti za daljnju upotrebu. Mogle bi se organizirati posebne akcije skupljanja isluženih proizvoda, gdje bi se građane pozvalo da takve proizvode donesu na određeno mjesto. Odvojeni predmeti se onda mogu distribuirati pojedincima slabije kupovne moći, a neupotrebljivi materijali se mogu preraditi za druge potrebe. Svemu navedenom uslijedile bi aktivnosti uspostave zajedničkih prostora (centri ponovne uporabe i popravaka) koji služe za prikupljanje, razvrstavanje i/ili popravak rabljenih proizvoda, te povezivanje s dobrotvornim ustanovama koje bi te proizvode mogle ponovno upotrijebiti. Uspostavit će se aktivna suradnja s obrtnicima (servisi za popravke), socijalnim ustanovama koje bi mogle neke od tih proizvoda pokloniti svojim štićenicima i dr., te će se pokušati uključiti dugotrajno nezaposleni i beskućnici u aktivnosti ponovne uporabe, uz mogućnost trajnog zaposlenja.

Područja na kojima se najkonkretnije mogu primijeniti mjere za izbjegavanje otpada su smanjivanje dobara za uporabu i potrošnju, orijentacija na izbjegavanje upotrebe štetnih tvari i vođenje kućanstva u smislu izbjegavanja nastanka suvišnog otpada.

Konkretne mjere koje se u svakom kućanstvu mogu primijeniti su sljedeće:

- Izbjegavati suvišnu papirnu i kartonsku ambalažu. Npr. tekući napitci se mogu uzimati u povratnim bocama (npr. staklene boce).
- Ponovna uporaba ambalaže (boca, vrećica).
- Kupovati hranu, higijenska sredstva i sredstva za čišćenje u velikim pakiranjima.
- Izbjegavati kupnju proizvoda za jednokratnu upotrebu, tj. onih proizvoda koji se nedugo nakon upotrebe bacaju (papirnate čaše, tanjuri, pribor, salvete…).

- Izbjegavati korištenje folija na način da se npr. za namirnice koriste posude koje se mogu zatvoriti.
- Izbjegavati kupnju lako pokvarljivih namirnica.
- Izbjegavati suvišno kupovanje konzervirane hrane koja donosi velike količine otpada. Umjesto toga kupovati svježe namirnice.
- Ukoliko mogućnosti dopuštaju, organsku hranu kompostirati u malim kompostnim jedinicama koje se mogu smjestiti u okućnici ili na balkonu.
- Stare stvari (npr. roba, uređaji) ne bacati već prodati ili pokloniti. Isto tako pri kupnji istih voditi računa o trajnosti i njihovoj reciklabilnosti.
- Kupovati kvalitetne proizvode koji se mogu reparirati tj., popraviti i koji troše manje energije (struja, voda)

Komunalni otpad iz javnih i uslužnih djelatnosti podrazumijeva otpad iz administracije u općinskim službama, bankama, poslovnim uredima, školama, socijalnim i ostalim državnim i županijskim službama, ugostiteljskim objektima itd. Kod svih mjera za izbjegavanje otpada principijelno se radi o uvođenju štedljivosti u potrošnji materijalnih dobara. Konkretne mjere koje se planiraju primijeniti su :

- U općinskim i ostalim državnim službama koristiti uredske materijale u količini primjerenoj za obavljanje poslova (uredsko pokućstvo, pisaći pribori, papiri, ljepila, razni plastični proizvodi itd.), te iste nakon uporabe odvojeno prikupljati i vraćati ovlaštenim obrađivačima.
- U školama i ustanovama omogućiti reciklažu, posebice papira koji se pojavljuje u najvećim količinama te koristiti namještaje i opremu s dužim vijekom trajanja.
- U ugostiteljskim objektima izbjegavati ponudu namirnica u malim pakiranjima, ne koristiti piće u nepovratnim bocama i ne koristiti jednokratni pribor za jelo. Također izbjegavati korištenje papirnatih maramica i ubrusa.

6.2 IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Da bi se uspješno provele mjere za smanjivanje i/ili sprječavanje nastanka otpada kao i ostale mjere potrebne za uspješnu provedbu sustava gospodarenja otpadom potrebno je kontinuirano educirati stanovništvo.

Neke od metoda koje je moguće primijeniti su:

- radionice,
- predavanja,
- prezentacije,
- plakati, brošure, letci,
- oglasne ploče,
- lokalni mediji - lokalne novine,
- radio emisije,
- školske udruge,
- priredbe s edukacijskim sadržajem i sl.

Potrebno je provoditi edukaciju i informiranje stanovništva o:

- važnosti odvojenog prikupljanja i selekcije otpada
- važnosti sprečavanja odlaganja otpada na nezaštićeno tlo
- opasnostima ugrožavanja zdravlja pri neadekvatnom postupanju s otpadom
- ekonomskim i okolišnim prednostima recikliranja otpada
- mjerama, akcijama i poticajima koje će se na lokalnoj razini poduzeti da bi se spriječilo nelegalno odlaganje otpada
- važnosti korištenja reciklažnog dvorišta, odnosno zelenih otoka
- načinu odlaganja otpada u reciklažnim dvorištima i zelenim otocima
- pravilnom korištenju energije i mjerama moguće uštede u domaćinstvima
- opasnostima odlaganja otpada opasnih svojstava u okolišu (stare baterije, ambalaža pesticida, ispiranje opreme od pesticida na nezaštićenim površinama, otpadne kemikalije i sl.)
- važnosti razvoja sustava kompostiranja

Općina Kula Norinska ne provodi dovoljno izobrazno – informativnih aktivnosti. Jedine aktivnosti koje se poduzimaju su dijeljenje letaka uz račune za komunalne usluge koji se šalju stanovništvu.

7 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Integralni koncept gospodarenja otpadom sadrži osnovna načela izbjegavanja nastanka otpada, vrednovanja otpada čiji se nastanak nije mogao izbjeći (materijalna, biološka i energetska reciklaža) te odlaganja otpada koji se ne može drugačije iskoristiti.

Postupanje s otpadom na području Općine Kula Norinska razvijati u skladu sa ciljem ostvarivanja integralnog koncepta gospodarenja otpadom, čije su osnove:

- sprječavanje nenadziranog postupanja s otpadom
- iskorištavanje vrijednih svojstava pojedinih vrsta otpada u materijalne svrhe
- kontrolirano odlaganje ostatnog otpada
- saniranje otpadom onečišćenog tla.

Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

– postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini
– postavljanje mobilnog reciklažnog dvorišta
– prikupljanje glomaznog otpada od korisnika usluge na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade, jednom u kalendarskoj godini
– prikupljanje glomaznog otpada na zahtjev korisnika usluge
– sustav prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada (biootpada i otpadnog papira i kartona) na kućnom pragu
– obavještavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila

Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ZOGO te uklanjanje tako odbačenog otpada obavlja služba nadležna za komunalni red jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: komunalni redar) na sljedeći način (čl.36.):

– mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada koje uključuju:

  - uspostavu sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu
  - uspostava sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada
  - provedbu redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada
  - druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave

– mjerama za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš:

  - radi provedbe ovih mjera komunalni redar rješenjem naređuje vlasniku, odnosno posjedniku nekretnine, ako vlasnik nije poznat, na kojem je nepropisno odložen otpad uklanjanje tog otpada, odnosno osobi koja sukladno posebnom propisu upravlja određenim područjem (dobrom), ako je otpad odložen na tom području (dobru).

Općina Kula Norinska dužna je podatke o odbačenom otpadu mjesečno unositi u mrežnu aplikaciju sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada nakon što se ista izradi.

Izvršno tijelo Općine Kula Norinska dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi mjera podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Predstavničko tijelo Općine Kula Norinska dužno je, temeljem gore navedenog izvješća donijeti odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada.

Način provedbe gore navedenih mjera uređuju se odlukom predstavničkog tijela Općine Kula Norinska o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada, koja se dostavlja Ministarstvu, te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Kula Norinska.

Sukladno članku 39., stavku 1. ZOGO, Općina Kula Norinska dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati potpuniju godišnju provedbu edukacijsko - informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

7.1 OPASNI OTPAD

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) br. 1357/2014.

U opasne vrste (komponente) komunalnog otpada svrstavaju se:

- akumulatori
- baterije
- lijekovi (citotoksici, citostatici)
- ostaci boja, lakova i otapala
- tiskarske boje, fotografske kemikalije
- stara ulja i masti
- sredstva za zaštitu bilja
- fluorescentne cijevi, živine i ostale sijalice koje sadrže otrovne supstance
- kemikalije

- EE otad koji sadrži opasne tvari
- ambalaža koja sadrži opasne tvari
- prazni spremnici pod tlakom (bočice pod pritiskom)

Navedeni opasni otpad koji se stvara u domaćinstvima zahtjeva poseban tretman budući da se ubraja u opasni otpad. Obzirom da u RH još uvijek nije razrađen koncept gospodarenja opasnim otpadom, ova vrsta otpada se skuplja u reciklažnim dvorištima i predaje ovlaštenim sakupljačima na daljnji postupak (obrada ili izvoz).
Kao dodatna mjera prikupljanja opasnog otpada predlaže se prikupljanje opasnog otpada iz domaćinstva u određene dane u godini posebno opremljenim vozilom od strane ovlaštenog sakupljača.
Nakon toga se sakupljeni opasni otpad može odvesti na privremeno skladištenje u reciklažno dvorište te dalje predati u CGO ili ovlaštenim sakupljačima na daljnji postupak (obrada ili izvoz).
Ujedno, prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (50/17), jedinica lokalne samouprave koja nije na svom području osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka tri mjeseca u svakom naselju. Stoga se opasni otpad može odvojeno sakupljati u sklopu mobilnog reciklažnog dvorišta. U mobilnom reciklažnom dvorištu otpad koji su građani odvojili u kućanstvu se privremeno skladišti. U njemu se ne obavlja obrada sakupljenog otpada pa aktivnosti postupanja s otpadom ne završavaju u mobilnom reciklažnom dvorištu, već podrazumijevaju češća pražnjenja i odvoz razvrstanih vrsta otpada kojeg u konačnici ovlaštene tvrtke oporabljuju. U mobilno reciklažno dvorište može se odlagati papir i karton, ambalaža od plastike, ambalaža od metala i stakla, ostala plastika, tekstil, baterije i akumulatori, lijekovi, boje, tinta, drvo koje sadrži opasne tvari, otpadna ulja (jestiva i motorna), metalna ambalaža pod tlakom, ambalaža od opasnih tvari, električni i elektronički otpad, fluorescentne i štedne žarulje, pesticidi, kiseline i lužine, fotografske kemikalije i deterdženti.

Na području Općine Kula Norinska opasni otpad se prikuplja putem ovlaštenog sakupljača.

7.2 POSEBNE KATEGORIJE OTPADA

Kategorije posebnog otpada koje se mogu pojaviti u Općini Kula Norinska su slijedeće:

- Biootpad
- Otpad koji sadrži azbest
- Građevni otpad
- Nusproizvodi životinjskog podrijetla
- Ambalaža i ambalažni otpad
- Otpadne gume
- Otpadna vozila
- Otpadna ulja
- Otpadne baterije i akumulatori
- Električni i elektronički otpad

BIOOTPAD

Biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova (granje, lišće, trava...), hrana i kuhinjski otpad iz kućanstva, restorana, ugostiteljskih objekta i slični otpad prehrambenih proizvoda (ostaci povrća, voća, talog od kave, čaja,...), pamučna tkanina (bez sintetike), glomazni drveni namještaj, itd.
Biorazgradivi otpad se dijeli na frakcije:

- usitnjeni materijal koji ide u kompostnu hrpu,
- otpad za usitnjavanje (granje, glomazni drveni otpad).

Na području Općine Kula Norinska ne vrši se odvojeno sakupljanje biootpada i nisu postavljene kompostne jedinice. Na kućnom pragu nije uspostavljeno odvojeno sakupljanje biootpada, čije je prikupljanje propisano Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17). Biootpad se odlaže u spremnike za otpad s ostalim vrstama otpada, te kao takav odlaže na odlagalište.
Planira se nabava oko 300 spremnika za odvojeno sakupljanje biootpada na kućnom pragu. Ujedno se planira nabava oko 300 kompostera.
Obzirom da većina stanovnika stanuje u vlastitim kućama, cilj je potaknuti što više ljudi da sami kompostiraju biootpad.

Prema članku 24. ZOGO definirana su ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada, pri čemu je najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini iznosi:

- 75 %, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013.
- 50 %, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016.
- 35 %, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.

Obzirom da u Općini Kula Norinska za razvoj sustava kompostiranja u vlastitim vrtovima postoje dobri preduvjeti, kompostiranje mogu obavljati i sami stanovnici ako imaju vrtove. Kako bi se sukladno Zakonu o zaštiti okoliša provodio plan smanjenja nastanka komunalnog otpada te kako bi se iz komunalnog otpada izdvojio dio biootpada iz vrtova i poljoprivrednih zemljišta potrebno je započeti s programom edukacije vezane na kompostiranje. U sklopu programa treba educirati stanovništvo kroz radionice i tematska predavanja o važnosti odvajanja i kompostiranja otpada, educirati stanovništvo pisanim materijalima i predavanjima o postupcima kompostiranja otpada u vlastitom vrtu.
One koji smanje količinu biootpada kompostiranjem u vlastitom vrtu treba stimulirati smanjenjem važeće naknade za usluge gospodarenja miješanim komunalnim otpadom.
Proizvedeni kompost bi koristili stanovnici koji su ga proizveli, a eventualni višak bi se mogao, bez naknade i uz prethodnu analizu komposta predati komunalnim poduzećima koja se bave održavanjem javnih zelenih površina.

OTPAD KOJI SADRŽI AZBEST

Azbestni otpad ili otpad koji sadrži azbest je opasni otpad koji je po sastavu sirovi azbest i svaka otpadna tvar ili predmet koji sadrži azbest i azbestna vlakna, azbestna prašina nastala emisijom azbesta u zrak obradom azbesta ili tvari, materijala i proizvoda koji sadrže azbest.
Vrste otpada koje sadrže azbest su definirane Pravilnikom o katalogu otpada pod ključnim brojem 17 06 i obuhvaćaju npr. izolacijske materijale koje sadrže azbest, građevinske materijale koje sadrže azbest, itd.
Zbrinjavanje otpada koji sadrži azbest koji je nastao tijekom izvođenja radova gradnje, rekonstrukcije, održavanja ili uklanjanja građevine ili dijela građevine obavlja se na posebno izgrađenim plohama odlagališta i neusklađenih odlagališta – kazetama za zbrinjavanje azbesta.
Gospodarenje otpadom koji sadrži azbest propisano je Pravilnikom o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16) i Naputkom o postupanju s otpadom koji sadrži azbest (NN 89/08), a njihov je cilj utvrđivanje mjera u svrhu sprečavanja i smanjenja onečišćenja azbestom radi zaštite ljudskog zdravlja i okoliša.
U skladu s odredbom ZOGO, azbest će se odvoziti na ŽCGO koji će imati riješeno njegovo zbrinjavanje Zakonom i Pravilnikom na propisan način.
Stupanjem na snagu Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16) pobliže se uredio sustav gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest, te su se smanjile obveze FZOEU u financiranju sustava.

Prema podacima dostavljenim od strane tvrtke Čistoća Metković d.o.o. na području Općine Kula Norinska ne postoje područja onečišćena azbestom.

GRAĐEVNI OTPAD

Građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne oporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenja je nastao.
Vlasnik građevnog otpada koji je nastao na određenom gradilištu je vlasnik ili korisnik građevine ili dijela građevine, koja se nalazi na tom gradilištu i čijom aktivnošću je nastao građevni otpad ili investitor, kad je na njega vlasnik ili korisnik građevine ili dijela građevine, koja se nalazi na tom gradilištu, ugovorom prenio vlasništvo nad građevnim otpadom ili izvođač radova, kad je na njega vlasnik ili korisnik građevine ili dijela građevine, koja se nalazi na tom gradilištu, odnosno investitor ugovorom prenio vlasništvo nad građevnim otpadom. Izvođač radova smatra se posjednikom građevnog otpada koji je nastao na gradilištu na kojem izvodi radove. Vlasnik građevnog otpada dužan je osigurati da je taj otpad predan ovlaštenoj osobi. Osoba koja odlaže građevni otpad dužna je plaćati naknadu za odlaganje građevnog otpada. Naknada za odlaganje građevnog otpada je mjera kojom se potiče povećanje količina oporabljenog građevnog otpada i smanjenje količina građevnog otpada koji se odlaže na odlagališta i neusklađena odlagališta u Republici Hrvatskoj.

Sukladno čl. 27, stavku (2) Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16) jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području u prostornim planovima odrediti dostatan broj lokacija odnosno najmanje jednu odgovarajuću zonu u kojoj se može izgraditi reciklažno dvorište za

građevni otpad te obavljati djelatnosti sakupljanja, oporabe i zbrinjavanja građevnog otpada sukladno ZOGO.

U prostornom planu Općine Kula Norinska ne postoji određena lokacija za reciklažno dvorište za građevinski otpad, ali morat će se odrediti sukladno čl. 27, stavku (2) Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16). U prostornom planu Općine Kula Norinska ne postoji određena lokacija za odlaganje građevinskog otpada. Trenutno se građevinski otpad odlaže na odlagalištu Dubravica, gdje se koristi za prekrivanje aktivnog dijela odlagališta.

NUSPROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Postupanje s nusproizvodima životinjskog podrijetla uređeno je Zakonom o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13).
Pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove sakupljanja nusproizvoda Kategorije 1 i Kategorije 2 dužne su osigurati preuzimanje nusproizvoda od mjesta nastanka i/ili sabirališta nusproizvoda.
Posjednik životinje dužan je predati lešinu životinje kao nusproizvod Kategorije 1 ili 2, ovlaštenom koncesionaru ili pravnim i fizičkim osobama koje obavljaju poslove sakupljanja nusproizvoda Kategorije 1 i Kategorije 2, a do predaje dužan je s lešinom postupati na propisani način.
Također, veterinarski inspektor može odobriti zakapanje i spaljivanje nusproizvoda u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 1069/2009 i Uredbe (EU) br. 142/2011.

Postupanje s nusproizvodima životinjskog podrijetla na području Općine Kula Norinska je rješeno na način da proizvođači takvog otpada sami kontaktiraju gospodarske subjekte koji imaju dozvolu za gospodarenje otpadom životinjskog podrijetla.

AMBALAŽA I OTPADNA AMBALAŽA

Vrste ambalažnog otpada definirane su Pravilnikom o katalogu otpada pod ključnim brojem 15 i obuhvaćaju:

- ambalažu od papira i kartona,
- ambalažu od plastike,
- staklenu ambalažu i
- ambalažu izrađenu od drugih materijala.

Gospodarenje ambalažnim otpadom uređeno je Pravilnikom o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16, 116/17). Pravilnik propisuje mjere i aktivnosti za odvojeno skupljanje otpadne ambalaže prema vrsti ambalaže, uporabu, te zbrinjavanje otpadne ambalaže iz naknada proizvođača i uvoznika za proizvode koji se stavljaju u promet.
PET ambalažu i ambalažno staklo stanovnici vraćaju u trgovine, te za isto dobivaju povratnu naknadu.
Ambalažu od papira, kartona, plastike i staklenu ambalažu stanovnici će sami odlagati u za to određene spremnike na zelenim otocima i u reciklažno dvorište.

OTPADNE GUME

Otpadna guma je guma osobnih automobila, autobusa, teretnih automobila, radnih strojeva, radnih vozila i traktora, zrakoplova i drugih letjelica te slični odgovarajući proizvod koje posjednik radi oštećenja, istrošenosti, isteka roka trajanja ili drugih uzroka ne može ili ne želi upotrebljavati te je zbog toga odbacuje ili namjerava odbaciti.
Gospodarenje otpadnim gumama propisano je Pravilnikom o gospodarenju otpadnim gumama (NN 113/16), prema kojem je cilj gospodarenja otpadnim gumama njihova uporaba, pri čemu recikliranje ima prednost u odnosu na korištenje u energetske svrhe.
Posjednik otpadnih guma obvezan je otpadne gume odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada te ih u Republici Hrvatskoj odvojeno predati sakupljaču, osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem ili serviseru prilikom zamjene gume. Serviser je dužan na vidnom mjestu postaviti obavijest krajnjem korisniku o mogućnosti predaje odnosno o obvezi preuzimanja otpadnih guma oznakom sadržaja »PREUZIMAMO OTPADNE GUME« te po potrebi i usmeno obavijestiti krajnjeg korisnika o načinu i uvjetima preuzimanja.
Sakupljanje otpadnih guma obavlja sakupljač s kojim Fond, po provedenom postupku pokrenutim javnim pozivom za podnošenje programa za obavljanje usluge sakupljanja otpadnih guma sklopi ugovor o obavljanju usluge sakupljanja otpadnih guma sukladno ZOGO. Sakupljač može sklopiti ugovor s pravnom ili fizičkom osobom – obrtnikom koja ima dozvolu za gospodarenje otpadom za djelatnost sakupljanja otpadnih guma sukladno ZOGO.
Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem i serviser obvezni su sve preuzete otpadne gume predati sakupljaču. Sakupljač je obvezan sve preuzete otpadne gume predati obrađivaču. Sakupljač, osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem i serviser obvezni su bez troška za posjednika preuzeti od posjednika otpadne gume.

OTPADNA VOZILA

Sustavom oporabe i zbrinjavanja propisanim Pravilnikom o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15, 90/16), uz uvažavanje principa »onečišćivač plaća« osigurava se gospodarenje ovim otpadom u skladu sa EU direktivom o otpadu i direktivom o gospodarenju otpadnim vozilima. Pravilnik određuje mjere zaštite okoliša za uspostavu sustava skupljanja otpadnih vozila radi ponovne uporabe, reciklaže i drugih oblika oporabe otpadnih vozila, te njihovih dijelova kako bi se smanjilo odlaganje otpada i poboljšala učinkovitost zaštite okoliša svih gospodarskih subjekata koji sudjeluju u životnom ciklusu vozila, posebice subjekata koji izravno sudjeluju u obradi otpadnih vozila. Sukladno Pravilniku, naknadu za gospodarenje otpadnim vozilima plaća pravna ili fizička osoba koja proizvodi ili uvozi vozila u RH, a naknade se uplaćuju u FZOEU-u.
Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15, 90/16) propisuje:

- način gospodarenja otpadnim vozilima;
- vrste naknada i iznos naknade koje plaćaju obveznici plaćanja naknada na otpadna vozila;
- način i rokove obračunavanja i plaćanja naknada;
- zabranu stavljanja na tržište motornih vozila koja sadrže opasne tvari.

Skupljač je dužan preuzeti otpadno vozilo bez naplate od posjednika otpadnog vozila.
Posjednik otpadnog vozila obvezan je otpadno vozilo u cijelosti predati skupljaču te potpisom ovjeriti ispunjeni obrazac Pratećeg lista za opasni otpad i jedan primjerak zadržati za sebe.

Otpadno vozilo u cijelosti je isporučeno skupljaču ako ima sve osnovne sastavne dijelove motornog vozila posebno motor i karoseriju, kotače vozila, automobilske gume te baterije i akumulatore.
Posjednik otpadnog vozila mora skupljaču uz otpadno vozilo predati presliku prometne dozvole.
Ako posjednik otpadnog vozila posjeduje otpadno vozilo nepoznatog vlasnika uz otpadno vozilo kada ga predaje skupljaču obvezan je priložiti zapisnik komunalnog redarstva.

OTPADNA ULJA

Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13) dijeli otpadna ulja na otpadno mazivo ulje i otpadno jestivo ulje.

- Otpadno mazivo ulje:
  svako mineralno i sintetičko mazivo, industrijsko, izolacijsko (ulje koje se rabi u elektroenergetskim sustavima) i/ili termičko ulje (ulje koje se rabi u sustavima za grijanje ili hlađenje) koje više nije za uporabu kojoj je prvotno bilo namijenjeno, posebice rabljena motorna ulja, strojna ulja, ulja iz mjenjačkih kutija, mineralna i sintetička maziva ulja, ulja za prijenos topline, ulja za turbine i hidraulička ulja osim ulja koja se primješavaju benzinima kod dvotaktnih motora s unutrašnjim izgaranjem,
- Otpadno jestivo ulje:
  svako ulje koje nastaje obavljanjem ugostiteljske i turističke djelatnosti, industriji, obrtu, zdravstvenoj djelatnosti, javnoj upravi i drugim sličnim djelatnostima u kojima se priprema više od 20 obroka dnevno.

Posjednik otpadnih ulja je pravna ili fizička osoba koja posjeduje otpadna ulja i pri čijem obavljanju djelatnosti stalno ili povremeno nastaju otpadna ulja.
Posjednici otpadnih ulja dužni su osigurati sakupljanje i privremeno skladištenje otpadnih ulja nastalih njihovom djelatnošću.
Posjednici otpadnih jestivih ulja, dužni su osigurati da se otpadna jestiva ulja, koja nastanu pripremom hrane skupljaju odvojeno od drugog otpada u posebnim spremnicima.
Spremnici za sakupljanje otpadnog jestivog ulja moraju biti nepropusni i zatvoreni i nositi oznaku ključnog broja otpadnog jestivog ulja.
Posjednik otpadnih ulja dužan je predati otpadna ulja ovlaštenom sakupljaču otpadnih ulja uz popunjeni prateći list. Prilikom preuzimanja otpadnih ulja od posjednika ulja, ovlašteni sakupljač otpadnih ulja dužan je ovjeriti prateće listove.
Ovlašteni sakupljač otpadnih ulja dužan je preuzeti otpadna ulja od posjednika otpadnih ulja bez naknade.

OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORI

Građani i posjednici otpadnih baterija i akumulatora, moraju otpadne baterije i akumulatore skupljati odvojeno od komunalnog i ostalih vrsta otpada. Otpadne baterije i akumulatori moraju se odvojeno skupljati prema vrstama u posebno označene spremnike:

- otpadni starteri
- otpadne prijenosne baterije i akumulatori

Posjednik otpadnih baterija i akumulatora mora voditi očevidnik o nastajanju i tijeku otpadnih baterija i akumulatora.
Posjednik otpadnih baterija i akumulatora dužan je predati otpadne baterije i akumulatore te popunjeni prateći list skupljaču i osigurati mu uvjete za nesmetano preuzimanje otpadnih baterija i akumulatora.
Skupljanje otpadnih baterija i akumulatora također je organizirano i preko prodajnih mjesta, trošak zbrinjavanja otpada podmiruju proizvođači i uvoznici uplatom naknada u FZOEU-u prigodom stavljanja proizvoda na tržište. FZOEU isplaćuje naknadu skupljačima i obrađivačima za skupljene i obrađene količine otpadnih baterija i akumulatora.

ELEKTRIČNI I ELEKTRONIČKI OTPAD

Pravilnikom o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14) uspostavljen je sustav odvojenog skupljanja električkog i elektroničkog otpada radi njegove oporabe i zbrinjavanja, zaštite okoliša i zdravlja ljudi, prema načelu »onečišćivač plaća«. Trošak zbrinjavanja električkog i elektroničkog otpada podmiruju proizvođači i uvoznici uplatom naknada u FZOEU-u prigodom stavljanja proizvoda na tržište. FZOEU isplaćuje naknadu sakupljačima i obrađivačima za skupljene i obrađene količine električkog i elektroničkog otpada.

Posjednik EE otpada obvezan je EE otpad odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada te ga predati u cijelosti i u stanju iz kojeg je vidljivo da nije prethodno rastavljan radi vađenja zasebnih komponenti ili dijelova. Takvim EE otpadom smatraju se i prethodno nerastavljeni dijelovi EE opreme koja se sastoji od više cjelina (npr. monitori računala, elektromotori crpki ili kompresora i sl.)
Predaja odvojeno sakupljenog EE otpada obavlja se bez naplate za kućanstva i registrirane osobe i na način koji omogućuje optimalne uvjete za pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i druge postupke oporabe te izdvajanje opasnih tvari iz EE otpada.

Sakupljač je obvezan od posjednika preuzeti EE otpad u cijelosti i u takvom ga stanju predati obrađivaču. Sakupljač je obvezan, na poziv posjednika EE otpada u kućanstvu, bez naplate i unutar 20 dana od poziva preuzeti EE otpad čija je ukupna masa veća od 30 kg, a može preuzeti i manju količinu.
Posjednik EE otpada u kućanstvu obvezan je prilikom predaje EE otpada sakupljaču potvrditi primopredaju EE otpada potpisom na obrascu Potvrda o primopredaji EE otpada u kućanstvu.

8 MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Prikupljanjem miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada smatra se prikupljanje tog otpada na području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada.

Mjere koje će se poduzeti za prikupljanje miješanog komunalnog i biorazgradivog otpada su:

- Poticanje stanovništva na kompostiranje biorazgradivog otpada
- Prikupljanje biootpada na kućnom pragu
- Postavljanje dodatnih spremnika za odvojeno prikupljanje miješanog komunalnog otpada na kućnom pragu
- Nabava kompostera
- Edukacija
- Povećavati efikasnost sustava odvojenog skupljanja te uvoditi nove načine skupljanja
- Provoditi projekte odvojenog skupljanja biootpada iz domaćinstva
- Određenim aktivnostima povećati efikasnost odvojenog sakupljanja određenih komponenta otpada među kojima i otpadnog jestivog ulja
- Uvesti poticajnu naknadu za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada

Stanovnici Općine Kula Norinska dužni su:

- predavati problematični otpad odvojeno od miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada,
- snositi troškove gospodarenja komunalnim otpadom razmjerno količini otpada kojeg je predao davatelju usluge.

Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) potrebno je uvesti poticajnu naknadu za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada. Iznos poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada Fond obračunava do kraja tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu prema izrazu:

$$N = J \times m$$

pri čemu je:

N – iznos poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada izražen u kunama

J – jedinična naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada, izražena u kunama po toni

m – masa prikupljenog miješanog komunalnog otpada koja prekoračuje dopuštenu količinu određenu graničnom količinom miješanog komunalnog otpada u kalendarskoj godini, izražena u tonama.

Jedinična naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada iznosi:

– za 2017. godinu 100,00 kuna po toni

– za 2018. godinu 100,00 kuna po toni
– za 2019. godinu 150,00 kuna po toni
– za 2020. godinu 150,00 kuna po toni
– za 2021. godinu 200,00 kuna po toni
– za 2022. godinu 200,00 kuna po toni.

9 MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Glavnu ulogu u uređenom cjelovitom sustavu gospodarenja komunalnim otpadom ima odvojeno prikupljanje korisnih komponenti na mjestu nastanka i njihova oporaba. Na taj način se izravno utječe na izbjegavanje i smanjenje količina komunalnog otpada.
Mjesta nastanka komunalnog otpada su uglavnom domaćinstva, te javne i uslužne djelatnosti u kojima nastaju znatne količine tzv. opasnih materijala.
Izdvajanje otpada na mjestu nastanka, prije mogućeg miješanja s ostalim komponentama komunalnog otpada naziva se primarna reciklaža. *In situ* reciklaža je izdvajanje iskoristivih dijelova otpada na samom mjestu nastajanja, tj. stanovnici sami sortiraju u posebnim spremnicima/vrećama ili donose na posebne platoe kao što su zeleni otoci i reciklažno dvorište. Stoga primarna reciklaža zauzima posebno mjesto u IVO konceptu, jer osim izdvajanja korisnih podrazumijeva i izdvajanje nekih štetnih komponenti komunalnog otpada, kako bi se u konačnici smanjio štetan potencijal preostalog dijela komunalnog otpada koji se obrađuje i odlaže. Ovaj način odvojenog skupljanja otpada na mjestu nastanka ima niz prednosti jer se odvija u neposrednoj blizini nastanka otpada, smanjuje se kontaminacija životnog prostora, sirovine su kvalitetnije jer imaju manje nečistoća, reduciraju se troškovi transporta i odlaganja, a prikupljeni materijali se mogu direktno plasirati na oporabu i reciklažu.
U narednom periodu planirana je uspostava potpunog sustava prikupljanja odvojenih kategorija otpada i to: stakla, plastike, metala, papira i kartona i tekstila.

Ovim planom propisane su sljedeće mjere koje Općina Kula Norinska mora poduzeti s ciljem rješavanja ovog problema:

- Osiguranje reciklažnog dvorišta
- Osiguranje mobilnog reciklažnog dvorišta
- Osiguranje Kutka za ponovnu uporabu proizvoda
- Nadopuna postojećih zelenih otoka sa spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada (papir, staklo, plastika, metal, tekstil)
- Osiguranje prikupljanja otpadnog papira i kartona na kućnom pragu
- Provođenje veće edukacije i informiranja stanovništva o prednostima odvojenog sakupljanja otpada
- Obavještavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije budućeg reciklažnog dvorišta, spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila
- Preuzimanje glomaznog otpada jednom u kalendarskoj godini, od korisnika usluge na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade

9.1 ZELENI OTOCI

Zeleni otok je prostor javne površine na kojem se nalaze spremnici za odvojeno sakupljanje otpadnog papira, stakla, plastike, metala i tekstila.

Na području Općine nalaze se zeleni otoci na 10 lokacija. Lokacije zelenih otoka su sljedeće:

- naselje Krvavac – 2 zelena otoka
- naselje Krvavac II – 2 zelena otoka
- naselje Kula Norinska – 2 zelena otoka
- naselje Matijevići – 1 zeleni otok
- naselje Momići – 2 zelena otoka
- naselje Podrujnica – 1 zeleni otok

Svaki zeleni otok se sastoji od dva kontejnera – jednog za papir i drugog za staklo ili plastiku. Ukupno na zelenim otocima ima 10 kontejnera za papir, 5 kontejnera za staklo i 5 kontejnera za plastiku. Odvojeno sakupljeni otpad sa zelenih otoka se odvozi na odlagalište Dubravica.

Prema dostavljenim podacima od strane Općine, u planu je prvo nabava 5 kontejnera od 1.110 l za papir, 5 kontejnera od 1.110 l za staklo te 5 kontejnera od 1.100 l za plastiku. Općina će, osim planirane nadopune zelenih otoka sa spremnicima za papir, plastiku i staklo, morati u narednom periodu osigurati i spremnike za metal i tekstil u sklopu zelenih otoka.

Od korisnih komponenti sustavom odvojenog prikupljanja izdvajat će se papirnati i kartonski otpad, otpadni PET, staklo, tekstil i metal. Stanovništvo samostalno odlaže otpadne materijale u navedene spremnike. Iz tog razloga u prvom redu potrebno je započeti s mjerama veće edukacije stanovništva i povećanja svijesti o problemima vezanim za otpad.

Zeleni otoci se u pravilu sastoje od 4 spremnika različite boje. U Republici Hrvatskoj su standardizirane boje spremnika, a karakteristične boje spremnika za komponente koje se planiraju izdvajati su prikazane u tablici 14.

To su spremnici za:

- papirnati i kartonski otpad
- otpadnu plastiku
- metalni otpad
- otpadno staklo

Tablica 14. Karakteristične boje spremnika za komponente koje se namjeravaju izdvajati

Vrsta korisne komponente	Karakteristična boja
PET ambalaža	žuta boja
otpadni karton i papir	plava boja
metalna ambalaža	siva boja
stakleni otpad	zelena boja

Slika 6. Izgled zelenog otoka

U **papirnati i kartonski otpad** koji se može odložiti u zelenim otocima spadaju:

- novine i časopisi
- prospekti, katalozi, bilježnice
- knjige i slikovnice
- papirnate vrećice, kartonske fascikle i kutije
- valoviti karton
- ostali papirni i kartonski predmeti bez plastičnih ili drugih materijala

Prilikom odvojenog odlaganja otpada u posude za ovu kategoriju otpada ne odlažu se:

- višeslojna, kompozitna ambalaža (neke vrste mlijeka, jogurta i sokova)
- foto papir
- zauljeni papiri
- ostali nepapirnati materijali

Staklo: dvije glavne skupine staklenih predmeta u širokoj primjeni su:

- staklene posude (boce, čaše,...)
- prozorsko staklo

U spremnike za staklo, moguće je odlagati prazne staklenke i boce svih boja bez zatvarača i čepova. Za potrebe recikliranja, čep i etiketa onečišćuju bocu te ih je potrebno odvojeno odlagati. Lomljenjem stakla se ostvaruje ušteda u odlagališnom prostoru jer se volumen smanjuje za više od 7 puta.
U spremnike se **ne odlažu** žarulje, porculansko ili keramičko posuđe, svjetiljke, armirano, kristalni i automobilsko staklo, bočice od lijekova. Prozorsko staklo moguće je zbrinuti kod staklara.
Staklo iz komunalnog otpada, dakle, treba, kao i sve kategorije otpada za koje je to izvedivo, izdvajati i odvojeno prikupljati na lokacijama zelenih otoka ili spremnika unutar reciklažnog dvorišta.

Metalni otpad se može podijeliti na:

- željezne metale (čelik, lim, lijev,...)
- obojene metale (aluminij, bakar, cink, olovo,...)

Posebnu kategoriju metalnog otpada čine aluminijska ambalaža za pakiranje piva i gaziranih pića pa se zato organizira posebno sakupljanje ove vrste otpadnog materijala. U spremnike je moguće odlagati prazne metalne doze - konzerve alkoholnih i bezalkoholnih pića, prazne konzerve prehrambenih proizvoda, metalne kraće cijevi, alat, čelične trake, metalne zatvarače i čepove od boca i staklenki. Doze i limenke od raznih vrsta sprejeva koji sadrže zapaljive, opasne i zabranjene tvari (lakovi za kosu, dezodoransi, boje u spreju i drugi slični spojevi) nije moguće odlagati u spremnike.

Tekstil: U spremnike za otpadni tekstil treba odlagati odjeću, ručnike, posteljinu, zavjese, šešire i kape, torbe i krpene igračke te ostale otpadne tekstilne proizvode. U spremnike za otpadni tekstil ne smije se odlagati obuću, kožne torbe te pernate jastuke i poplune.

Plastiku koja ne pripada povratnom sustavu zbrinjavanja - ambalaža od alkoholnih pića, sokova, mlijeka, jestivog ulja, octa, deterdženta, omekšivača,
šampona, kozmetičkih proizvoda, PVC folije, plastične vrećice itd. također je moguće odvojeno prikupljati u spremnicima, odvojeno po vrstama i ovisno o ponudi mogućih sakupljača/obrađivača ovih vrsta otpada, no za njih nije propisana mogućnost plaćanja naknade njihovim donosiocima.

Ako se radi o ambalaži opasnih tvari kao što su ljepila, smole za čišćenje, otapala, lijekovi, ambalažu je zajedno s preostalim sadržajem potrebno odvojiti u segment opasni otpad.

9.2 RECIKLAŽNO DVORIŠTE

Reciklažno dvorište je određen prostor naselja opremljen spremnicima i posudama namijenjenim odvojenom privremenom skladištenju iskoristivih frakcija otpada.

Sukladno članku 35, stavcima 1. i 2., točki 2. ZOGO, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području.

Na području Općine Kula Norinska planirana lokacija za reciklažno dvorište je u Novim Selima. Nije izrađena projektna dokumentacija za reciklažno dvorište.

9.3 MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE

Mobilno reciklažno dvorište – mobilna jedinica je pokretna tehnička jedinica koja nije građevina ili dio građevine, a služi odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (NN br. 50/17), Općina Kula Norinska, koja nije na svom području osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka tri mjeseca u svakom naselju.

9.4 KRUPNI (GLOMAZNI) OTPAD

Sukladno članku 35. ZOGO zabranjeno je krupni (glomazni) otpad odbacivati i sakupljati na javnoj površini, osim putem spremnika.
Općina Kula Norinska izvršila je obvezu odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da je osigurala odvoz glomaznog otpada na zahtjev građana. Par puta godišnje glomazni otpad se sakuplja na području čitave Općine na način da tvrtka Čistoća Metković d.o.o. postavi spremnike za glomazni otpad (5 kontejnera od 7 m^3) na javnoj površini, koji tu stoje par dana tijekom kojih građani imaju mogućnost donijeti svoj glomazni otpad.
Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) potrebno je osigurati prikupljanje glomaznog otpada od korisnika usluge na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade, jednom u kalendarskoj godini.

9.5 ODVOJENO PRIKUPLJANJE KOMUNALNOG OTPADA IZ JAVNIH I USLUŽNIH DJELATNOSTI

Komponente komunalnog otpada potrebno je odvojeno prikupljati u sklopu radnih prostora javnih i uslužnih djelatnosti. Sustav prikupljanja je potrebno ustrojiti prema tipu djelatnosti.
Kod škola i ustanova naglasak je potrebno staviti na prikupljanje papira.
U državnim službama naglasak je osim na papir potrebno staviti i na odvojeno prikupljanje problematičnih tvari (toneri, plastika, uredski materijal).

10 POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA

Popis projekata za period 2018. - 2023. godine:

- Organizacija sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisima kojim se određuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada
- Donošenje izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom Općine Kula Norinska po potrebi
- Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta
- Izgradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad
- Postavljanje mobilnog reciklažnog dvorišta
- Uspostavljanje Kutka za ponovnu uporabu proizvoda
- Nadopuna postojećih zelenih otoka sa spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada (staklo, papir, plastika, metal, tekstil)
- Postavljanje dodatnih spremnika za miješani komunalni otpad na kućnom pragu
- Postavljanje spremnika za odvojeno sakupljanje biootpada te otpadnog papira i kartona na kućnom pragu
- Podjela kompostera
- Edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Općine kako o problematici otpada i gospodarenja otpadom, tako i o mogućnostima za sprječavanje onečišćenja okoliša u općenitom smislu (putem organiziranja i održavanja seminara, interneta, oglašavanja, i sl.)
- Priprema dokumentacije potrebne za dobivanje sredstava od Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
- Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu
- Provođenje akcija prikupljanja otpada
- Uspostavljanje sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu
- Uspostavljanje sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada

11 ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/15) sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se državnim proračunom, proračunom jedinica područne (regionalne) samouprave, proračunima lokalne samouprave, kreditima, sredstvima međunarodne pomoći, ulaganjima stranih ulagača, doprinosima i naknadama iz drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom. Najčešće se koriste sljedeći financijski elementi:

- sufinanciranje od Fonda za zaštitu i energetsku učinkovitosti
- proračun Dubrovačko - neretvanske županije
- proračun Općine Kula Norinska
- državni proračun

U tablici 15. prikazani su izvori i procijenjena visina financijskih sredstava izražena u kunama za provedbu mjera gospodarenja otpadom.

Tablica 15. Izvori i procijenjena visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom

Mjera	Izvor	Visina financijskih sredstava JLS (kn)
Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti	Općina Kula Norinska	10.000,00
Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta	Općina Kula Norinska FZOEU	*
Uspostava Kutka za ponovnu uporabu proizvoda	Općina Kula Norinska FZOEU	**
Izgradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad	Općina Kula Norinska FZOEU	***
Postavljanje mobilnog reciklažnog dvorišta	Općina Kula Norinska FZOEU	130.000,00
Nadopuna postojećih zelenih otoka sa spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada (staklo, papir, plastika, metal, tekstil)	Općina Kula Norinska FZOEU	35.400,00
Postavljanje dodatnih spremnika za miješani komunalni otpad na kućnom pragu	Općina Kula Norinska FZOEU	37.400,00
Postavljanje spremnika za odvojeno sakupljanje biootpada te otpadnog papira i kartona na kućnom pragu	Općina Kula Norinska FZOEU	168.300,00
Podjela kompostera	Općina Kula Norinska FZOEU	35.400,00

Sanacija postojećeg odlagališta otpada Dubravica u Gradu Metkoviću	Grad Opuzen Grad Metković Općina Kula Norinska Općina Pojezerje Općina Zažablje FZOEU	****
Akcije prikupljanja otpada	Općina Kula Norinska	10.000,00

** Tijekom izrade ovog dokumenta nije izrađena projektna dokumentacija za buduće reciklažno dvorište te se ne mogu niti procijeniti financijska sredstva potrebna za njegovu izgradnju.*

***Tijekom izrade ovog dokumenta nije razrađen plan uspostavljanja Kutka za ponovnu uporabu proizvoda na javnoj površini „Majdan" pa u skladu s tim se ne mogu niti procijeniti financijska sredstva potrebna za njegovu izgradnju.*

**** Tijekom izrade ovog dokumenta nije određena točna lokacija planiranog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad, stoga se ne mogu niti procijeniti financijska sredstva potrebna za njegovu izgradnju.*

*****Tijekom izrade ovog dokumenta nije određeno koliki je financijski udio Općine Kula Norinska u sanaciji odlagališta Dubravica. Ukupan iznos koji je potreban za sanaciju navedenog odlagališta je 9.500.000,00 kn.*

.

12 ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

Sukladno članku 21., stavku 5., ZOGO, Plan gospodarenja otpadom Općine Kula Norinska donosi se za razdoblje od šest godina. Sljedećom tablicom iznijeti su rokovi i nositelji izvršenja pojedinih aktivnosti koje je potrebno poduzeti u svrhu uspostavljanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Općine Kula Norinska.

Tablica 16. Rokovi za provedbu mjera gospodarenja otpadom

Mjera	Izvršitelj	Rok izvršenja
Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti	Općina Kula Norinska	kontinuirano
Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta	Općina Kula Norinska	2019.
Uspostava Kutka za ponovnu uporabu proizvoda	Općina Kula Norinska	2019.
Izgradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad	Općina Kula Norinska	2020.
Postavljanje mobilnog reciklažnog dvorišta	Općina Kula Norinska	2018.
Nadopuna postojećih zelenih otoka sa spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada (staklo, papir, plastika, metal, tekstil)	Općina Kula Norinska	2018.
Postavljanje dodatnih spremnika za miješani komunalni otpad na kućnom pragu	Općina Kula Norinska	2018.
Postavljanje spremnika za odvojeno sakupljanje biootpada te otpadnog papira i kartona na kućnom pragu	Općina Kula Norinska	2018.
Podjela kompostera	Općina Kula Norinska	2018.
Akcije prikupljanja otpada	Općina Kula Norinska	kontinuirano

13 ZAKLJUČAK

Općina Kula Norinska može provođenjem mjera navedenih u ovom Planu preuzeti mjesto vodeće jedinice lokalne samouprave obzirom na provođenje ekološki prihvatljivih rješenja.

Županija ima interesa provesti svojevrsno ocjenjivanje razine ekološke osviještenosti i učinkovitosti pojedine jedinice lokalne samouprave krajem svake godine. Ocjenjivanje se može temeljiti na visini, značaju i obimu provedenih projekata zaštite okoliša realiziranih na razini grada/općine (broj i uspješnost provedenih edukacijskih tribina u mjesnim odborima, broj i učinkovitost provedenih akcija čišćenja terena i ukazivanja na onečišćivače koji ne prate zakonsku regulativu, visini uloženih sredstava u provođenje mjera zaštite okoliša, od kojih mjere postupanja s otpadom odnosno gospodarenja iskoristivim materijalima predstavljaju značajan udio, aktivnost školskih i predškolskih ustanova u području ekologije, učinkovitosti provođenja mjera odvajanja otpada, uspostave reciklažnih dvorišta, smanjenju broja divljih deponija i smanjenju pojave nelegalnog postupanja na odlagalištima i sl.).

Općina mora biti nositelj i pokretač svih mjera predloženih Planom te je odgovorna za učinkovitost provedbe Plana gospodarenja otpadom Općine Kula Norinska. Načelnik je dužan, sukladno ZOGO, svake godine izraditi godišnje izvješće o provedbi Plana koje usvaja općinsko vijeće, te ga do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, podnijeti jedinici područne (regionalne) samouprave. Poglavito mora sadržavati izvješće o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Nadležni županijski ured nadzire provedbu Plana i usvojena općinska izvješća dostavlja nadležnom Ministarstvu zaštite okoliša i energetike (MZOE) i Hrvatskoj Agenciji za okoliš i prirodu do 31. svibnja tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

14 PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Plan i Izvješća o izvršenju Plana objavljuju se u Službenom glasilu Općine Kula Norinska. Plan je izrađen u 2 (dva) istovjetna primjera.
Plan se čuva u Upravnom odjelu Općine Kula Norinska.
Plan stupa na snagu osmog dana od objave u ˝Službenom glasniku Općine Kula Norinska“

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE KULA NORINSKA

KLASA:
URBROJ:
Kula Norinska,

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA

_____